P 365 (5)

KÖNYVTÁRI FIGYELŐ

SZEMLE

MŰVELŐDÉSÜGYI SZAKKÖNYVTÁRAK OSZK

TARTALOM

A könyvtártudományi kutatási pályázat 1963 évi díjai 207-208. p.

A FID/C3 Bizottságának stockholmi ülésszaka 211-212. p.

A Kongresszusi Könyvtár az évi jelentések tükrében 213-220. p.

Skócia könyvtárairól 221-22. p.

Beszámoló a kölni Reprográfiai Kongresszusról 223-228. p.

A folyóiratok nyilvántartásának gépesítése a washingtoni Orvostudományi Egyetem Könyvtárában 231-238. p.

A londoni Egyetemi Könyvtárról 239-242. p.

A liverpooli Városi Könyvtárról 243-245. p.

Manchester könyvtárairól 246-250. p.

Tasmánia Állami Könyvtáráról 251-253. p.

Recenziók a könyvtártudományi kutatásról (USA), a dániai könyvtár-építkezésekről, a genfi könyvtárosiskoláról, a chilei Országos Tájékoztató és Dokumentációs Központról, a lengyelországi Bochnia város könyvtáráról és művelődési otthonáról, a gépi dokumentációról, az ETO alkalmazásáról az atomtudományi dokumentációban, a fordítói tevékenység fokozódásáról (USA) 254-261. p.

Beszámoló az OKDT 1963. novemberi üléséről 262. p.

UJABB FORDITÁSOK A KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI SZAKKÖNYVTÁRBAN 263-269. p.

1963 KIADJA A KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI ÉS MÓDSZERTANI KÖZPONT 5

Kölcsönözhető

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

KÖNYVTÁRI FIGYELŐ

SZEMLE

KIADJA

AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI ÉS MÓDSZERTANI KÖZPONT

9. évf. 1963. 5. sz.

A KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI KUTATÁSI PÁLYÁZAT 1963 ÉVI DIJAI

A Könyvtári Figyelő 1962. évi 9-10. számában közöltük a könyvtártudományi kutatások 1963/64 évi programját és az ezzel kapcsolatos pályázati felhivást. (415-425. p.)

A pályázati felhivásra 1963-ban beérkezett müveket az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács Könyvtártudományi és Kiadványi Szakbizottsága elbirálta és az alábbi munkákat találta jutalmazásra érdemesnek:

Déri Miklósné (Budapesti Egyetemi Könyvtár) "Az Eötvös Loránd Tudományegyetem kémiai tanszékein dolgozó kutatók olvasási és tájékozódási szokásai és a szakirodalmi iránti igénye" cimü munkáját 5000 Ft első dijjal;

Gallai Ervin (Országos Mezőgazdasági Könyvtár) "A mezőgazdasági bibliográfiai tájékoztatás kérdései" cimü munkáját ugyancsak 5000 Ft-os első dijjal;

Károlyi Zsigmondné (Országos Pedagógiai Könyvtár) "Kisérlet a középiskolai tanárok olvasási szokásainak elemzésére" cimü munkáját 2000 Ft-os harmadik dijjal jutalmazta.

A Szakbizottság megitélése szerint mindhárom munka jelentős elméleti eredményekkel bővitette a szakkutatást s egyben hasznos segitséget nyujt az adott területeken a könyvtári gyakorlatnak is. A dijazott pályamunkák előreláthatólag az OKDT kiadványaként kerülnek kiadásra.

Az OKDT Könyvtártudományi és Kiadványi Szakbizottsága foglalkozott

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

az 1964 évre pályatételként kitüzött témákkal is. Ujból pályázatra jelölte ki mindazokat a témákat, amelyeket a Könyvtári Figyelő 1962. évi 9-10. számában közölt és a kutatási terv pályatételként megjelöl.

Beküldési határidő 1964. szeptember 30.

Pályadijak:

I. dij 5000 Ft;

II. dij 3000 Ft;

III. dij 2000 Ft.

A Szakbizottság a beküldött munkák számától és értékétől függően több I., II. vagy III. dijat is odaitélhet. Közlés esetén a munka szerzője a pályadijon kivül a szokásos szerzői tiszteletdijban is részesül.

* *
*

Az OKDT kiadványsorozata 1958-ban indult. Eddig a sorozatban az alábbi kötetek jelentek meg:

KÜLFÖLDI TANULMÁNYUTAK
Országos Könyvtárügyi Tanács.
Bp.
/Könyvtárosok tapasztalatcseréje./

002.001.86(439)(082) P 129
K 99 (1.112)

1957. Szerk.Gerő Gyula. 1958. 99 p. 1.
1958. Szerk.Gerő Gyula. 1959. 198 p. 2.
1959. Szerk.Gerő Gyula. 1961. 192 p. 3.
1960. Összeáll.Gerő Gyula.1962. 254 p., 3 t. /4./
1961. Összeáll.Gerő Gyula.1962.205 p./5./

1962 óta a külföldi tanulmányutakról szóló beszámolókat a Könyvtári Figyelő közli.

11.91 G 51
(GOMBOCZ István)
Az Unesco bibliográfiai munkája. (Sajtó alá rend. az Országos Széchényi Könyvtár Módszertani Osztálya.) Bp. 1958. 62 p. 23 cm.
/Az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadványai 1./
Soksz.
Unesco's work in the field of bibliography.
Bibliograficseszkaja dejatel'noszt' Juneszko. 3-362 3-906 - 3-908
01:341.16[001](023)
016:341.16[001]

1.2 B 19
(BALÁZS Sándor - PODONYI András - TAKÁCS József)
A könyvtári szolgálat jogi szabályozása. Bp. 1958. 304 p. 24 cm.
/Az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadványai 2./
Soksz.
3-564 3-565 3-567 3-568
021.89(439)(094.46)

7.1 B 55
(BERLÁSZ Jenő)
Kéziratok katalogizálása. (Sajtó alá rend. az Országos Széchényi Könyvtár Módszertani Osztálya.) Bp. 1958. 112 p. 24 cm.
/Az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadványai 3./
Soksz.
Katalogizacija rukopiszej.
Katalogisierung der Handschriften.
3-715 3-716 3-720 3-721
025.31:091 025.171(083.13) (12.1)

(ANDRÉKA Pálné - CZELLÁR Ferenc)
Müanyag- és rokoniparok osztályozása. Az ETO rendszer kiegészitett táblázatai 678/679. Bp. 1958. 82 p. 1 t. 23 cm.
/Az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadványai 4./
/FID publ[ication] 310. no./
Soksz. 3-582
025.45(083.4)=945.11:678/679

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

7.1 N 22

(NAGY Julia - VAGÁCS András)
Térképek katalogizálása. (Sajtó alá rend. az Országos Széchényi Könyvtár Módszertani Osztálya.) Bp. 1958. 64 p. illusztr. 23 cm.
/Az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadványai 5./
Soksz.
3-713 3-714
025.31:912 025.176(083.13) (12.42)

7.2 P 87

(POSSONYI Erzsébet)
Kisnyomtatványok könyvtári kezelése. (Sajtó alá rend. az Országos Széchényi Könyvtár Módszertani Osztálya.) Bp. 1958. 41 p. 24 cm.
/Az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadványai 6./
Soksz.
3-711
025.172(083.13) 025.174(083.13)
025.32:76
(12.43)

7.1 V 63

(VÉCSEY Jenő)
A zenemüvek könyvtári cimleirása.(Sajtó alá rend. az Országos Széchényi Könyvtár Módszertani Osztálya.) Bp. 1958. 48 p. 24 cm.
/Az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadványai 7./
Soksz.
3-712
025.31:78.089.6 025.178(083.13)
(12.41)

VEREDY Gyula
A könyvtári osztályozás ujabb kérdései, különös tekintettel a tizedes rendszer fejlődésére. Bp. 1959. 60 p. 24 cm.
/Az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadványai 8./
Soksz.
3-584
025.4.001:025.45(047.1)

7.22 V 68

VEREDY Gyula
A könyvtári osztályozás ujabb kérdései, különös tekintettel a tizedes rendszer fejlődésére. 2. kieg. bőv. kiad. Bp. 1961. 83 p. 24 cm.
/Az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadványai 8./
Soksz.
3-587 3-588 3-979
025.4.004:025.45(047.1)

7.1 D 27

DOMANOVSZKY Ákos
A könyvtári cimleirás irányelvei és a testületi szerző. Bp. 1959. 75 p. 24 cm.
/Az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadványai 9./
Principles of library cataloguing and the corporate author. 3-828 - 3-831
025.32(04)

8.3 T 63

TOMBOR Tibor
A könyvtári állomány védelme. A könyvhigiénia alapjai. Bp. 1961. 200 p. illusztr. 22 cm.
/Az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadványai 10./
Angol és olasz tartalomjegyzék.
Soksz.
3-14 3-15 3-16
025.85(023)

2.K 80

KOVÁCS Máté
A magyar könyv- és könyvtárkultura a szocializmus kezdeti szakaszában. Bp. 1961. 95 p. 24 cm.
/Klny. Magyar Könyvszemle.1960-1961./
/Az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadványai 11./
Le livre hongrois et les bibliothèques hongroises dans la période initiale du socialisme 1945-1959.
3-893 3-895 3-972 3-980
3-1108
02(439)"1945/1959"
655(439)"1945/1959"

1.43 N 56

NÉMETH Mária, Sz.
A központi folyóirat cimjegyzék kérdései. Bp. 1959. 44 p. 24 cm.
/A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának kiadványai 12./
On the problems of union lists of periodicals. 3-884 3-885
018.11:05(04) (12.)

1.5 B 19

BALÁZS Sándor
A Nemzetközi Dokumentációs Szövetség. /FID/. [Lezárva]: (1960.okt.) Bp. 1961. 80 p. 24 cm.
/Az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadványai 13./
Soksz.
Bibliogr. 57-59.p. A FID hiv. kiadványainak jegyzéke 63-77. p.
I. International Federation for Documentation
3-456 3-457 3-458
002.61

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

1.43 N 56

NÉMETH Mária, Sz.
A központi katalógus jelenlegi feladatai külföldön és Magyarországon. Bp. 1961. 126 p. 22 cm.
/Az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadványai 14./
Orosz kiv.
Soksz.
Bibliogr. 115-119 p.

3-26 3-27

o21.64:o18.11 o19.6.oo1:o21.64

1.1 S 45

SEBESTYÉN Géza
A könyvtári kutatások mai problematikája a külföldi szakirodalom tükrében. Bp. 1962. 163 p. 23 cm.
/Az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadványai 15./
Soksz.
Bibliogr. a fejezetek végén.

3-402 3-557 3-558 3-559 3-560

02.001.1"312"(048)
016:02(10)

1.471 G 51

GOMBOCZ István
A magyar könyvtárak nemzetközi kiadványcseréje. Bp. 1963. 70 p. 23 cm.
/Az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács kiadványai 16./
Soksz.
The international exchange of publications by libraries in Hungary.
Obzor mezsdunarodnogo obmena izdaniami vengerszkih bibliotek.

025.266(100):026/027(439)

3-1325 3-1326

* *
*

AZ ORSZÁGOS KÖNYVTÁRÜGYI TANÁCS
KIADVÁNYAI
kaphatók
A KÖNYVTÁROSOK BOLTJÁBAN
(Bp. VI. Népköztársaság útja 16.)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Weger Imre

A FID/C 3 BIZOTTSÁG 10. ÜLÉSSZAKA

(Stockholm, 1963. október 5-8.)

A társadalomtudományok könyvtári osztályozásának továbbfejlesztésével foglalkozó bizottság soronkövetkező ülésszakát a Svéd Iparszövetség székházában tartotta. H. Arnzt professzor elnökletével Csehszlovákia, Hollandia, Lengyelország, Magyarország, Német Szövetségi Köztársaság, Svédország és a FID képviselői vettek részt a megbeszéléseken.

A napirenden az előző három ülésszak (Budapest, Hága, Prága) munkájának folytatásaként a 33-as szak további reviziójának kérdése, valamint a 37-es (Pedagógia) szak átdolgozásának tervezete szerepelt.

A 33-as szak területén sikerült megnyugtató módon egyesiteni a régi 332 és a 336 szakokat: igy tehát az állami és magánpénzügyek egy helyre kerültek, sőt a szocialista gazdasági élet sajátos pénzügyi kérdéseinek is van uj jelzetük. A régebben tervezett további lépés, a vámügy régi 337-es szakjának, valamint az ugyancsak tervezett 38-as szak felszámolásának és a 33-as területére való átvitelének vitája során kiviláglott, hogy a mechanikus áthelyezés, - amint azt eredetileg gondoltuk, vagyis 337 ⟶ 336.7; 380/382 ⟶ 339.80/.82 - nem lehetséges, mert a kereskedelem területén a felsorolt fogalmak sok esetben inkább a vámügy területére kivánkoznak. A bizottság tehát ugy döntött, hogy felkéri a csehszlovák ill. a holland delegációt, dolgozzon ki részletes javaslatot a végleges megoldásra. Döntést majd ennek alapján a következő ülésszak hozhat.

A napirend második pontjaként a bizottság a csehszlovák delegáció már Prágában felvetett javaslatával, a kibernetikai és matematikai módszereknek a közgazdaságtudomány területén történő alkalmazásával foglalkozott. A részletes megbeszélés megmutatta, hogy itt legtöbb esetben (pl. Monte Carlo módszer, játékelmélet, stochastikus programozás stb.) a valószinüségszámitás konkrét alkalmazásának eseteivel állunk szemben. Az 519 Valószinüségszámitás szak jelenleg átdolgozás alatt van, a DK Mitteilungen soronkövetkező száma hozza majd a hollandok uj felosztási javaslatát. Azt sem tartotta a bizottság célszerünek, hogy ezek a kérdések két helyen szerepeljenek, ugy döntött tehát, hogy a jelenlegi 330.115 Ökonometria jelzet értelmezését kibőviti és ez alá foglalja - viszonyitással - a valószinüségszámitás gazdasági alkalmazásának fogalmait. Természetesen egyes olyan fogalmak, mint pl. a queuing theory, tekintve hogy

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

egyedül a gazdasági élet területén szerepelnek, a 330.115 szakban fognak főszámot kapni.

A 37 Pedagógia szak átdolgozásának tervezete azért szerepelt a bizottság napirendjén, mert az Unesco szerződést kötött a FID-del e fejezet korszerü átdolgozására. A szerződésben megállapitott határidő (1964. november 30.) feszes terv összeállitását tette szükségessé. A tervezett munkamenet a következő: az egyes országok eljuttatják kivánságaikat és javaslataikat a szerkesztőhöz (dr. Regt, Holland Müvelődésügyi Minisztérium, Hága), aki az 1964.március elejére tervezett közös megvitatás előtt egy hónappal a vita-alapul szolgáló összesitett javaslatot eljuttatja az egyes résztvevőkhöz, akik igy kellő felkészülés után a közös megbeszélésen döntést hozhatnak. A vita során felmerülő kivánságok, ill. a szükségesnek látott módositások elvégzése után a FID/C 3 bizottságnak módjában lesz 1964. májusában végleges döntést hozni.

Értékelés

A bizottság, amely most már hosszabb ideje rendszeresen tárgyal, ez alkalommal ismét határozott lépést tett előre a 33-as szak átdolgozása terén. Amint Prágában pontot lehetett tenni a 331 Munkaügy szak után, most lényegében a 336 Pénzügyek szak alakult ki uj formájában. Igy tehát, ha még a 339 Elosztás. Kereskedelem szak is végleges formát nyer, az egyetlen elméleti 330 Politikai gazdaságtan kivételével a teljes közgazdaságtudományok szak területéről P-Note jelenhet meg és oldhat meg jelenleg függőben lévő számos osztályozási kérdést. A rendszeres összejövetelek, a részvétel folyamatossága jelentősen megkönnyiti az előrehaladást. A munka eredményességének szép példája lesz a 37-es szak reviziója is. Az előzetes levelezés alapján az Országos Pedagógiai Könyvtár munkaközössége módositási javaslatot dolgozott ki. Ez a javaslat nagy érdeklődést váltott ki. A bizottság elismerését fejezte ki és a magyar tervezetet minta gyanánt állitotta a többi delegációk elé.

A résztvevők névsora: Elnök: Arnzt, H. - FID: Öhman, E. - Csehszlovákia: Havliček, K., Levčik, B. - Hollandia: Arendonck, A., Korevaar, J. D. (jegyző), Laan, A., Wesseling, J. C. G. - Lengyelország: Wysocky, A. - Magyarország: Weger L. - NSZK: Schuchmann, M., Wernicke, K. G. - Svédország: Stridberg, A., Tofft, K.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A KONGRESSZUSI KÖNYVTÁR AZ ÉVI JELENTÉSEK TÜKRÉBEN

Összeállitotta Bassola Zoltán

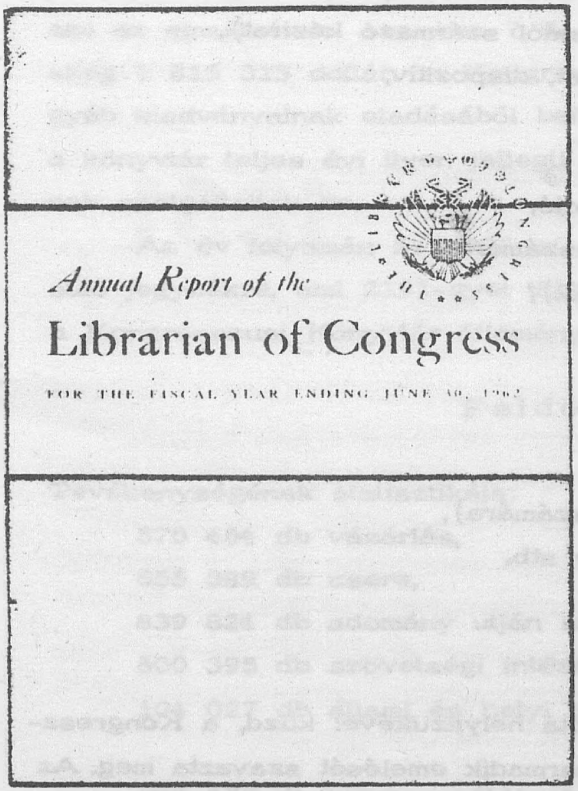

A Könyvtári Figyelő több esetben közölt beszámolót a Kongresszusi Könyvtár munkájáról. Ezek a beszámolók tulnyomórészt a könyvtár egy-egy részlegének tevékenységét ismertették. Az alábbiakban a Konresszusi Könyvtár legutóbbi három évi jelentése alapján (1960, 1961, 1962) igyekszünk az eddigieknél teljesebb képet adni olvasóinknak a Könyvtár tevékenységéről. (A Szakkönyvtárban 1945-től a Kongresszusi Könyvtár minden évi jelentése az olvasók rendelkezésére áll.)

1960

A jelentéstevő igazgató összefoglalja az elmult év kiemelkedőbb teljesitményeit. A Törvényhozási Felvilágositó Osztály 81 000 kérdésre adott feleletet részben a Kongresszus tagjainak, részben több mint 80 bizottságának (5 %-os növekedés az előző évivel szemben); a többi felvilágositó osztály 42 391 esetben adott felvilágositást a Kongresszus tagjainak.

Az olvasók száma 801 171-re rugott. Az emelkedés a nyitvatartási idő felemelésének tudható be. Az érdeklődés az olvasók részéről főként a természettudományi és müszaki jellegü könyvek iránt nőtt. Ezt az érdeklődést mutatja egyébként az a körülmény is, hogy a természettudományi és müszaki felvilágositó szolgálat az elmult évben a nagyközönségnek tizenegyszer annyi kérdésére válaszolt, mint 1956-ban, a Kongresszus tagjai meg huszonnyolcszor annyi kérdéssel fordultak ehhez a szolgálathoz, mint az 1956. év folyamán.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A vakok könyvtára (- a Kongresszusi Könyvtár és a 30 régionális könyvtár vakok számára szolgáló gyüjteménye -) közönségének száma 67 779-re nőtt (15 %-os emelkedés 1959-hez viszonyitva). A könyvforgalom itt 1 952 692-re emelkedett (18 %-os többlet). Az állomány 663 uj könyvvel gyarapodott (ebből 390 az un. "beszélő könyv", azaz hanglemez, illetve hangszalag, 273 pedig a Braille-könyv).

*

A Kongresszusi Könyvtár teljes állománya 38 683 821 db. Ebből:

12 075 447	kötet a nyomtatvány, könyv és brosura,
16 219 745	a kézirat (főként államférfiaktól származó kézirat),
3 024 690	a fényképnegativ és másolat, diapozitiv,
2 563 362	az atlasz és térkép,
2 049 723	a zenemü,
584 163	a metszet, illetve reprodukció,
445 877	a "beszélő könyv" vakok számára,
190 533	a mikrofilm (tekercs és csik),
122 613	a mikro-hártya,
46 887	a mikro-kártya,
167 654	kötet napilap,
126 756	tekercs mozgófilm,
109 376	a hanglemez (nem vakok számára),
956 995	a plakát, apró nyomtatvány stb.
38 683 821	

*

Mivel a Kongresszusi Könyvtár évek óta helyszükével küzd, a Kongresszus a meglevő két raktárépület mellé egy harmadik emelését szavazta meg. Az uj épület azonban csak több év mulva készülhet el, addig is bérlet utján kell tehát az összehalmozódott anyag elhelyezéséről gondoskodni.

1960 márciusában lezárult az un. "cataloging-in-source" (előzetes katalógusok) kisérlet. Ennek folyamán a Kongresszusi Könyvtár illetékes osztálya 1200 könyv cimleirását készitette el a könyvek kefelevonata alapján. A Kongresszusi Könyvtár vezetősége a kisérletről kiadott jelentésében azt a következtetést vonta le, hogy az ilyen jellegü állandó vállalkozás "pénzügyi, technikai vonatkozásban és hasznosság tekintetében" nem látszik kifizetődőnek.

*

A Kongresszusi Könyvtár kiadványai közül a Bevezetés többek között a következőkre hivja fel a figyelmet:

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A guide to the study of the United States of America (Kalauz az Amerikai Egyesült Államok tanulmányozásához), amely 32 fejezetében 1193 lapon mintegy 10 000 idevágó mü ismertetését adja;

Latin America in Soviet Writings, 1945–1958 (Latin-Amerika szovjet müvekben, 1945–1958);

Preservation and Storage of Sound Recordings (Hangfelvételek megőrzése és tárolása).

*

Az eladott nyomtatott katalóguscédulák száma 32 057 488-ra emelkedett, ami az elmult évvel szemben 7 %-os növekedést jelent. Az értük befolyt összeg 1 815 313 dollár. A Kongresszusi Könyvtár könyvkatalógusainak és egyéb kiadványainak eladásából befolyt összeggel együtt 2 267 556 dollár volt a könyvtár teljes évi ilyen jellegü bevétele. Ebből 2 171 285 dollárt a kincstárnak szolgáltattak be.

Az év folyamán 243 926 müvet vettek fel a szerzői jog védelmében részesülő jegyzékre, ami 2191-gyel több, mint 1959-ben. Ebből 214 017 mü került át a Kongresszusi Könyvtár állományába.

Feldolgozó Osztály

Tevékenységének statisztikája:

570 454 db vásárlás,
655 089 db csere,
839 824 db adomány utján szerzett,
600 395 db szövetségi intézménytől,
104 027 db állami és helyi hatóságtól kapott anyagot vett át;

387 172 db köteles példányból,
1 668 180 db kormányzat által adott müből válogatott a könyvtár számára;

87 863 müvet katalogizált a nyomtatott katalógus-cédulák számára,
112 384 kötetet készitett elő köttetésre;
1 782 903 folyóiratszámot dolgozott fel;
1 872 828 katalóguscédulát osztott szét a könyvtár általános katalógusai és szakkartotékjai között;
1 199 727 cédulát dolgozott fel az Országos Központi Katalógus és a közzétett könyvkatalógus számára;
32 057 488 nyomtatott katalóguscédulát adott el közel 10 000 előfizetőnek.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Kiadta:

a félévszázados Monthly Checklist of State Publications,

a New Serial Titles,

az East European Accessions Index,

a Monthly Index of Russian Accessions

c. kiadványokat.

A II. fejezet (17-21.p.) a Törvényhozási Felvilágositó Osztály, a III. fejezet (22-44. p.) a Felvilágositó Osztály, a IV. fejezet (45-49. p.) a Jogi Könyvtár, az V. fejezet (50-58. p.) az Adminisztrációs Osztály, a VI. fejezet (59-74. p. p.) a Szerzői-jogi Hivatal elmult évi tevékenységét részletezi.

A kiadvány 77-125. lapja a Függeléket tartalmazza a különböző munkaterületek statisztikai áttekintésével.

1961

A férőhely hiánya határozta meg a Kongresszusi Könyvtár 1960. évi tevékenységét. Már évtizedes ez a probléma. Eredetét egyrészt a könyvtárba beáramló müvek egyre nagyobb tömegében leli, másrészt abban, hogy a kongresszus és a tudományos világ figyelme mindig más meg más kritikus földrajzi hely, - mint amilyen például Délkelet-Ázsia, Kelet-Európa, Közel- és Távol-Kelet, - valamint időszerü uj téma - természettudományi és müszaki kérdések - felé irányul.

Harmadik épület bérbevételére, - bár a felhatalmazás megvolt reá, - megfelelő épitmény hiányában nem került sor. A tervek a két millió négyzetlábnyi (1 láb = 30,48 cm) alapterületü épület felemelésére elkészültek. Az uj épület előreláthatóan 25 évi fejlődés igényeinek kielégitésére is elegendő lesz.

Nem szabad azt gondolni, hogy a harmadik épület épitésének terve - akár a Kongresszusi Könyvtár, akár a Kongresszus hibájából - kátyuba jutott volna. A főépület emelése 26, a második épületé 11 évet vett igénybe.

A Kongresszus mindig megértést tanusitott a könyvtár növekvő igényeivel szemben. Csak a jelenlegi igazgató beiktatása, 1954 óta, a költségvetési keretet 9 399 636 dollárról 16 768 700 dollárra emelte. Ezt főként a fizetések emelkedése és az anyag drágulása, továbbá az öröklött lemaradások felszámolása tette indokolttá.

A két főépületet munkahelyek céljaira át meg át kellett már alakitani, hogy az egyre növekvő létszámu személyzet az egyre növekvő munkával meg tudjon birkózni. A hely szüke folytán előállt zsufoltság volt az oka annak, nem pedig a megértés hiánya, hogy a Kongresszusi Könyvtár kénytelen volt kivonni magát olyan technikai problémák megoldásában való közreműködéstől, amelyek az egész könyvtárosvilágot érdeklik.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Részben a helyszükével is összefügg az a kérdés, szükség van-e reá, hogy a nemzeti könyvtár mindent beszerezzen. Manapság egyre kevesebben adják erre a kérdésre azt a választ, hogy igen.

Nagyobb nehézséget okoz azonban annak a problémának tisztázása, felére a könyvtári személyzet és az olvasó érdekének kielégitéséből származó előnynyel az a térpocsékolás, amit a könyvek szakrendben való elhelyezése okoz. A Kongresszusi Könyvtár általános könyv-gyüjteményei igy vannak ui. tárolva. Azt is figyelembe kell venni, hogy az olvasó szempontjából a szakrendi elhelyezés nem is jelent maradéktalan kényelmet. Mivel ui. a gyüjtemények monográfia-, kézirat-, hivatalos kiadvány-, tudományos folyóirat-gyüjteményekre stb. bomlanak, a kutató még a szakrendbe való feiállitás esetén sem találhatja együtt a keresett anyagot.

A végső megoldás nyilván a teljes gépesitésben rejlik. Amig azonban erre sor kerülhet, még kell elégedni vele, hogy a gyüjtemény "mag"-ját kitevő anyag szakrendben legyen felállitva, - ez egyrészt a gyors felvilágositás, másrészt a "böngészés" céljaira szolgál, - a kevésbé használt anyag pedig formátum-kategóriák szerint, a beérkezés sorrendjében kerüljön elhelyezésre.

A Kongresszusi Könyvtár, miután két éven keresztül foglalkozott ezzel a kérdéssel, a Council on Library Resources anyagi támogatásának felhasználásával megbizott egy kutató vállalatot annak tisztázásával: milyen mértékben használják ki a kutatók azokat az un. zárt raktárakat, amelyekbe csak külön engedély alapján léphetnek. A vizsgálat azt eredményezte, hogy az 58 szakterületből mindössze 6-nak a felhasználása volt intenzivnek mondható. De a megkérdezett kutatók 55 %-a ott is olyan könyveket keresett, amelyek helyrajzi számát a katalógusok alapján előzetesen már kiirta s csak azért ment maga is a raktárba, hogy a polcokon böngészhessen. Ebből az a következtetés volt levonható, hogy a kutatóknak nem igen lenne szüksége a polcokon való keresgélésre, ha egyrészt a könyvtár katalógusait és szolgáltatásait jobban ismernék, másrészt pedig ha maguk a katalógusok és szolgáltatások tökéletesebbek lennének.

Arra már nem terjedt ki a vizsgálat, milyen vonatkozásban lehetne a könyvtár katalógusait és szolgáltatásait tökéletesiteni.

A Kongresszusi Könyvtár ezen felül 1958 óta vizsgálja egyik bizottsága utján a gépesités kérdéseit is. Mind ez ideig nem sikerült ezen a vonalon megnyugtató megoldást találni. Egyrészt ui. tul sokba kerülne a radikális gépesités, másrészt kihatással lenne az egész ország könyvtárügyére. Ezért az ilyen irányu vizsgálódások folytatására van szükség. Ugyanez a probléma természetesen minden más nagyobb tudományos könyvtár esetében is megoldásra vár.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A Council on Library Resources 1961 áprilisában nyujtott 100 000 dolláros segélye lehetővé teszi, hogy a Kongresszusi Könyvtár most már a legkiválóbb szakemberek bevonásával vizsgálhassa azt a kérdést: mennyiben automatizálható a tudományos könyvtárak tevékenysége s mik a feltételei az ilyen automatizálás keresztülvihetőségének.

*

A Bevezetés ezután a különböző gyüjtemények évi gyarapodását, a felvilágositó és bibliográfiai, a nyomtatott cédulakatalógus szolgáltatásait, a szerzői jogvédelem terén tett intézkedéseket, a könyvtár kulturális tevékenységeit, a külföldi vendégeket, a törvényhozásnak a könyvtár érdekében tett intézkedéseit és a személyzet körében történt változásokat sorolja fel.

1962

A jelentés bevezetése először arról a memorandumról szól, amelyet 1962 tavaszán a kongresszus "Könyvtári vegyes bizottsága" egyik tagjának felkérésére Douglas W. Bryant, a Harvard Egyetemi Könyvtár igazgatóhelyettese készitett.

A memorandum a Kongresszusi Könyvtárral mint az Amerikai Egyesült Államok nemzeti könyvtárával foglalkozik, birálja müködését s elégtelennek itéli meg azt a szerepet, amelyet a tudományos könyvtárak müködésének irányitásában visz. A helyzet megjavitására többek között azt javasolja: nevének Nemzeti Könyvtárra való megváltoztatásával rendeljék a kongresszus helyett a minisztertanács alá, állitsanak élére un. "nemzeti könyvtári tanácsadó bizottságot" s a jövőben erőteljesebben végezze az ország könyvtári hálózatára váró kulturális szerep irányitását, mint eddig.

A memorandum nagy port vert fel. Voltak akiknek általa alkalom adódott reá, hogy támadásba lendüljenek a Kongresszusi Könyvtár ellen, mások - s az utóbbiak voltak többségben - lándzsát törtek a Könyvtár eddigi helyzete és müködése mellett. A vita az évi jelentés közzétételekor még nem zárult le, a kongresszus érdemben még sem a memorandumot, sem a Kongresszusi Könyvtár vezetőjének erre benyujtott jelentését nem tárgyalta.

A bevezetés második témája: az automatizálás kérdése.

A Kongresszusi Könyvtár egyes tisztviselői - a három legnevesebb ilyen jellegü vállalat bevonásával - már eddig is foglalkoztak az automatizálás kérdésével s véleményüket előzetes tanulmányok alakjában közzé is tették. A Kongresszusi Könyvtár s általában a tudományos könyvtárak tájékoztatási rendszere automatizálási lehetőségeinek behatóbb vizsgálatára azonban csak akkor ke-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

rülhetett sor, amikor a Council on Library Resources 100 000 dolláros segélyt nyujtott erre a célra. A számológép-technológia, az adatfeldolgozás, a rendszerelemzés, a tájékoztatási anyagtárolás és visszakeresés szakembereiből alakult munkabizottság 1961 májusában kezdte meg ide vágó vizsgálódását s kevéssel az évi jelentés közzététele előtt be is fejezte munkáját.

A bizottság, melyet munkájában az ország legnagyobb tudományos könyvtárainak vezetőiből álló tanácsadó testület támogatott, a tudományos könyvtárak müködésének, egymással való kapcsolatának és egymástól való kölcsönös függésének beható tanulmányozása során összesen három ülést tartott: egyet a Kongresszusi Könyvtárban, kettőt pedig Los Angeles-ben.

A bizottság munkájával párhuzamosan kisebb munkacsoportok - a Kongresszusi Könyvtár egyes tisztviselőinek bevonásával - olyan problémákat tanulmányoztak, amelyek tisztázása szükségesnek látszott az automatizálás fő kérdésének megoldásához. Ilyenek voltak: egyes könyvtári feldolgozó müveletek és szolgáltatások költségei; a könyvek igénybevételének mértéke, megjelenésük időpontjához viszonyitva; a cédulakatalógus rendszere, tekintettel az átlag-könyv tárgyszavas és egyéb cimleirásainak számára.

Annyit a bizottság jelentésének közzététele előtt is meg lehetett állapitani, hogy erre a fő kérdésre, "Technikailag megvalósitható-e a nagy tudományos könyvtárak tájékoztatási rendszerének, illetve bibliográfiai apparátusának automatizálása?" - a válasz csak igenlő lehet. Mivel azonban a technikai megvalósithatóság csak egy a számbajövő számtalan más tényező között, megoldást kell találni egész sor kapcsolatos problémára is, igy pl. elsősorban a következőre: hogyan lehet elegendő anyagi fedezetet s szakembert előteremteni a szükségletek elemzésére, az uj berendezések és eljárások kialakitására és alkalmazására?

Az automatizálás kérdésével kapcsolatos volt annak a problémának vizsgálata is, amelyre 1962 márciusában került sor: hogyan lenne a Kongresszusi Könyvtár ügyvitele terén egy kis méretü számológép hasznositható?

*

A Kongresszusi Könyvtár évek óta egyre növekvő helyiség-hiánnyal küzd. Végre az 1962. év folyamán kedvező döntés történt a könyvtár harmadik épületének megépitése tárgyában. Az épület felemeléséig, ami kb. 25 évre fedezi majd a könyvtár állománygyarapitásának helyszükségletét, bérelt épület igénybevételével próbálnak segiteni a bajon.

*

Ezután a jelentéstevő igazgató a Kongresszusi Könyvtár állománygyarapodásának mértékéről (a főbb adatokat a csatolt táblázatok mutatják), a kata-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

logizálás és osztályozás, a felvilágositó szolgálat és a bibliográfiai szolgáltatások főbb mozzanatairól, a könyvtár kulturális rendezvényeiről, a nyomtatott katalóguscédula-szolgáltatás helyzetéről, a szerzői jog védelmét szabályozó törvényjavaslat módositásának jelenlegi állásáról (ezzel a kérdéssel külön, részletesebben is foglalkozunk a oldalakon) s a Kongresszusi Könyvtárt érintő jogszabályokról számol be.

A jelentés egyes fejezetei a feldolgozó főosztály, a törvényhozók részére szolgáló felvilágositó osztály, az általános felvilágositó főosztály, a jogtudományi gyüjtemény, az igazgatási főosztály s a szerzői jogvédelmi hivatal 1961/62. évi működésének részletezett képét adják.

A 15 melléklet a többi között a Bryant-féle memorandumot s a könyvtár vezetője részéről azzal kapcsolatban benyujtott jelentést foglalja magában.

A KONGRESSZUSI KÖNYVTÁR ALKALMAZOTTAINAK STATISZTIKÁJA 1960, 1961 ÉS 1962 ÉVEKBEN

	1960. jun. 26-i létszám	1961. jun. 25-i létszám	1962. jun24-i létszám
A ktár vezetőjének hivatala és a felvilágositó és Kiadvány-Iroda	11		
A ktárvezető első helyettesének hivatala, a Kiállitási Iroda és a Számvevőség	10	41	43
Adminisztrációs Osztály	368	340	363
Felvilágositó Osztály	404	411	448
Jogi Könyvtár	58	61	73
Feldolgozó Osztály	368	358	385
(Ideiglenes alk.)	2	2	2
Összesen	1221	1213	1314
Szerzői Jogi Hivatal	238	252	250
Törvényhozási Felvilágositó Osztály	183	224	223+3
Katalógus-cédula Osztály	249	267	293
Vakok Osztálya	28	28	31
Az elnökök iratainak mikrofilmezésére	17	17	18
Régi amerikai mozgófényképek őrzésére	2	2	1+1
Összes, költségvetési létszám	1938	2003	2134
Alapok kezelésére	692	693	654
Adományok, célvagyon kezelésére	149	145	156
Végösszeg:	2779	2841	2944

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

SKÓCIA KÖNYVTÁRAIRÓL

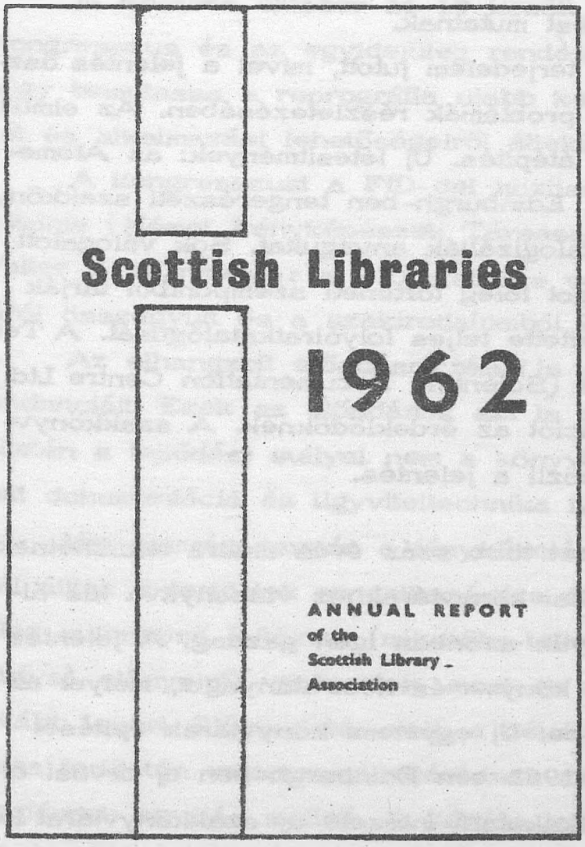

A Skót Könyvtáros Szövetség (Scottish Library Association) harmadizben adott ki jelentést az ország könyvtárainak évi munkájáról. Bár a jelentés teljességre törekszik, sok könyvtár hiányzó adata miatt azonban ezt nem tudja elérni.

Az évi jelentés négy ivnyi terjedelmének nagy részét a könyvtári munka értékelése alkotja, néhány oldal jut a Szövetség müködésével kapcsolatos közleményeknek. Az a feladat, amit nálunk az Országos Széchényi Könyvtár lát el, Skóciában két könyvtár között oszlik meg. A régi alapitásu Skót Nemzeti Könyvtár (National Library of Scotland) gyüjti és őrzi a nemzeti anyagot. A Skót Központi Könyvtár (Scottish Central Library), amely modern intézmény, szervezi a könyvtárközi kölcsönzést, a könyvtárak közötti kapcsolatot, valamint 1959 óta egész Nagy-Britannia számára gyüjti a TO 350-390-es szakba tartozó brit kiadványokat.

A helyi, közmüvelődési könyvtárak az illető megye, város vagy község törvényhatóságának felügyelete alá tartoznak, ezek tartják fenn a könyvtárakat. 1962-ben sok helyütt felujitották, korszerüsitették a könyvtári berendezést. Több megyében uj bibliobuszokat állitottak üzembe. Egy-egy buszra általában 2500 kötet fér, az évi forgalom mintegy 110 000 kötet. Ebben az évben nyilt meg Skóciában a harmadik, lemezjátszóval felszerelt könyvtári részleg, ahol egyben lemezkölcsönzés is folyik. A közmüvelődési könyvtárakban nincs ifjusági részleg, a fiatalok az iskolai könyvtárakat látogatják.

A közmüvelődési könyvtárak forgalmáról készült adatok meglehetősen hézagosak. Országos összesités nincs, a jelentés végén közölt statisztikai táblázat sorraveszi az egyes városokat az 1 056 000 lakosu Glasgow-tól a 2300

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

lakosu Innerleithen-ig. A városok neve után következik a lakosság száma, a könyvtárosok létszáma, az állomány kötetszáma, a kölcsönzött kötetek száma és az évi kiadások összege. Glasgow 1 650 000 kötetnyi állomány mellett 6 751 000 kötet forgalmat ért el, az évi kiadás 517 000 font. A hetvennegyedik helyen álló Kelso (3900 lakos, 13 500 kötet állomány) 36 700 kötetet kölcsönzött és 1274 fontot költött el. A jelentés szerint ezek az eredmények az előző éviekhez képest 5-20 %-os emelkedést mutatnak.

A szakkönyvtáraknak csak oldalnyi terjedelem jutott, mivel a jelentés összeállitói nem akartak elmerülni az eltérő problémák részletezésében. Az elmult évben sok szakkönyvtárban folyt bővités, átépités. Uj létesitmények: az Atomerő Bizottság mellett müködő szakkönyvtár, Edinburgh-ben tengerészeti szakkönyvtár. A szakkönyvtárak országszerte rekatalogizálják anyagukat. Sok válogatott bibliográfia jelenik meg, a könyvtári anyagot főleg történeti szempontból tárják fel. A glasgow-i Mitchell Könyvtár elkészitette teljes folyóiratkatalógusát. A Természettudományos Dokumentációs Központ (Scientific Documentation Centre Ltd.) térités nélkül ad részletes szakdokumentációt az érdeklődőknek. A szakkönyvtárak állomány- és forgalmi adatait nem közli a jelentés.

A skót egyetemi könyvtárak nagyrészt több száz éves multra tekinthetnek vissza. Az angol és főleg az északamerikai könyvtárakhoz viszonyitva kis állománnyal rendelkeznek, a régi gyüjteményük azonban igen gazdag. A jelentés részletesen felsorolja az érdekesebb régi könyv- és kéziratanyagot, melyet az egyetemi könyvtárak 1962-ben szereztek be. Uj egyetemi könyvtárak épitését tervezik Glasgow-ban és Edinburgh-ben. 1962-ben Edinburgh-ben uj orvosi olvasóterem nyilt, az egyetem Központi Afrikakutató Intézete uj szakkönyvtárat létesitett. Állomány- és forgalmi adatokat az egyetemi könyvtárakról sem közöl a jelentés.

A skót könyvtárosképzés területén sok a tennivaló. Sok a fiatal munkaerő, de nagy hiány mutatkozik könyvtárosképzettséggel rendelkező szakemberekben. A főiskolai szintü könyvtárosképzés mellett más lehetőség is nyilik a tanulásra: a Könyvtáros Szövetség iskolája középfoku képesitést nyujt. Ezenfelül különféle tanfolyamokon való készülés biztositja az elemi ismereteket.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Babiczky Béla

A REPROGRÁFIA FEJLŐDÉSÉNEK IRÁNYAI AZ I. NEMZETKÖZI REPROGRÁFIAI KONGRESSZUSON

A Kölnben október 14-19 között megtartott I. Nemzetközi Reprográfiai Kongresszus és az egyidejüleg rendezett reprográfiai kiállitás célja az volt, hogy bemutassa a reprográfia ujabb keletü fogalma alá sorolt eljárások fejlődését és alkalmazási lehetőségeiről áttekintő képet nyujtson.

A kongresszust a FID-del közösen a Deutsche Gesellschaft für Photographie (Német Fényképészeti Társaság) rendezte. A kongresszus elnöke Walter Schürmeyer a FID alelnöke volt, az előadók pedig a világ minden tájáról összegyült és a szakirodalomból is jól ismert reprográfiai szakemberek.

Az elhangzott előadások témái is jellemzően mutatják a fejlődés jelenlegi tendenciáit. Ezek az előadások azt is megmutatják, hogy a reprogáfia széles területén a fejlődést sullyal nem a könyvtárak, hanem a legszélesebb értelemben vett dokumentáció és ügyviteltechnika igényei lenditik előre.

Mig nemrég csupán a fénymásolás, fotokopia és a mikrofilm különböző formái álltak e területek rendelkezésére és kongresszusokon és a szakirodalomban főleg különböző fajtáinak (mikrofilm-tekercs, mikrofilmcsik, mikrofilmlap és mikrokártya) előnyeiről vitatkoztak, most ez a téma - bár szerepelt a programon - inkább lezárt állásfoglalás volt; a célok különfélesége dönti el a kérdést és a maga területén valamennyi eljárásnak megvannak a saját előnyei és nyugodtan megférnek egymás mellett. A kérdés tehát, hogy "mikrofilm vagy mikrolap?" nem létezik általában, csak konkrét esetekben lehet felvetni.

A szakmai érdeklődés középpontjába ma az uj keletü eljárások kerültek. A diffuziós eljárások a reflexmásolás segitségével egy évtizede kiszabaditották a fotomásolást a sötétkamrából. Percek alatt pozitiv másolatot szolgáltatnak és szakképzettség nélküli adminisztrativ személyzet is kezelheti. Ezeknek az eljárásoknak tudható be, hogy egyes országokban nemcsak a dokumentációs és a könyvtári munkában, hanem az irodai ügyvitelben is széles körben elterjedtek a reprográfiai eljárások. Az elmult tiz évben e területen a legfőbb törekvés az volt, hogy a másolatok több példányban, minél gyorsabban és főleg minél olcsóbban legyenek előállithatók. Ezzel a versennyel magyarázható a kiállitáson látott készülékek és anyagok nagy száma is. Az emlitett törekvések nemcsak a diffuziós eljárások fejlesztéséhez szolgáltak ösztönzésül, hanem egészen uj utakhoz vezettek. Megjelentek az elektrofotográfiai és thermo-másoló eljárások és egyre

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

ujabb és ujabb eredményekkel hoztak és hoznak meglepetéseket. Az un. "száraz" eljárások gyorsaságukban felülmultak minden korábbi másolóeljárást, jelentősen csökkentették az anyagköltségeket, ugyanakkor azonban a készülékek rendkivül bonyolultak és ezért a beruházási költségek igen magasak. E nagy hátrány ellenére ma már egész sor eljárás és készülék áll rendelkezésre a legkülönbözőbb variánsokban és a reprográfiában az elektromásoló és thermomásoló eljárások széles területet foglalnak el.

Mi az, amivel ezek közül a technikai lehetőségek közül a hazai könyvtárak reálisan számolhatnak? Erre a kérdésre talán legjobban a kongresszus idején két nagy kiállitási csarnokban bemutatott eljárások és berendezések válogatott áttekintése adhat választ.

A mikrofilmfelvevő berendezéseknél ujdonságnak tekinthető, hogy a modern készülékek legtöbbjénél hideg fényforrást (fénycsővilágitást) vagy más a fotoemulzióra aktiv fényt alkalmaznak.

A mikrofilmek kidolgozása tekintetében az egyoldatos rögzitő-előhivós filmkidolgozás kérdése nyomult előtérbe. Ennek előnye, hogy az előhivó kémiai beállitása alapján a filmeket teljesen azonos fedettségüre hivja és akkor sem történik tulhivás, ha a filmet huzamosabb ideig az oldatban hagyják. Hátránya viszont, hogy a filmek érzékenység-kihasználása ebben a hivóban rosszabb, az előhivó maga nem tartós, nem használható jól ki és a film minősége az előhivási idő változtatásával nem lehetséges. A szokásos előhivási folyamattal szemben az előhivott filmek tartóssága kisebb, bár az utóbbi időben ebben a vonatkozásban javitottak az eljáráson.

A kongresszuson több előadás foglalkozott a filmek tartósságának kérdésével és a szokásos előhivással kidolgozott, jól kiáztatott, különösen pedig a megfelelőképp ellenállóvá tett filmek élettartamát a jó minőségü papirokéhoz hasonlóan 400-500 évben állapitották meg. Ehhez természetesen szükséges a szabványos feltételek betartása és a filmek kémiai ellenőrzése.

További fejlődés volt tapasztalható a régi tipusu előhivásra alkalmas előhivóberendezéseknél is, mégpedig elsősorban a még teljesebb automatizálás irányában. Ez elsősorban abban nyilvánul meg, hogy nemcsak az előhivás folyamata és a száritás történik automatikusan, hanem a film befüzése is és az egész kidolgozás világos helyiségben történhet. (Ennek ellenére természetesen ajánlatos az előhivógép elsötétithető helyiségben való elhelyezése.) Meg kell jegyezni, hogy a meglátogatott könyvtárakban mindenütt megtalálhatók voltak az ugyancsak modern spirálmenetes kézi filmelőhivók (pl. Hansen, Kodak) a 30 méteres mikrofilmtekercsek egyedi kidolgozásának lehetővététele céljából.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Érdekességnek számithat a Micromat 35/16 folyamatos (tehát könyvtári célra nem alkalmas) mikrofilmfelvevőgép, mely a felvétel után a filmet a hozzá kapcsolódó Combimat automata előhivóberendezésben egyoldatos előhivóban azonnal kidolgozza.

Az automatizálás a fotopapirok kidolgozásában is tért hódit. A gyorselőhivó készülékek hengerei között az átfutó speciális gyorsfoto-papir a speciális előhivóoldatban másodpercek alatt elkészül. Ehhez az eljáráshoz több rendszert dolgoztak ki (Mimosa Rapido-System, Fotorite Rapid Print Process). Figyelembe kell venni, hogy a gyors kidolgozással készült másolatok archivális tartósságra csak utólagos áztatás után számithatnak.

A fotopapirok gyors kidolgozásának nagy jelentősége van a mikrofilmek olvasógépen történő automatikus visszanagyitásában. A kiállitáson bemutatott mikrofilm olvasó-visszanagyitó készülékek nagy érdeklődésre tarthatnak számot. Igy például a Recordak Reader-Printer Model 16/35 automatikusan egy perc alatt elkészíti és előhivja a szükséges mikrofilmkockáról a másolatot, melyet az olvasó majdnem teljesen szárazon vehet át. Ennek az olvasószolgálat szempontjából nagy jelentőségü eljárásnak azonban komoly hátránya, hogy speciális fotopapir és speciális előhivó szükséges hozzá, továbbá, hogy az előhivó tartósságának korlátozottsága miatt csak akkor gazdaságos az üzemeltetése, ha használata eléggé gyakori. Könyvtárainkban az anyagok devizás beszerzése miatt alkalmazására egyelőre még nehezen lehet gondolni.

A mikrofilmek különféle formáinak visszanagyitása az érdeklődés homlokterében áll minden vonatkozásban. A párizsi Bibliothèque Nationale tervei alapján hosszu (150-180 méteres) mikrofilmtekercsek használatára konstruált automatikus mikrofilmolvasónak, az Audo-maticnak legujabb tipusa is ezt tanusitja. Az olvasókészülék hátoldalát nagyitóberendezéssé képezték ki. A gép mögött széles papirok előhivására is alkalmas gyorshivó készüléket helyeztek el. Természetesen a nagyitáshoz a helyiséget el kell sötétiteni.

A mikrofilmek visszanagyitásában forradalmi változást az elektrofotográfiai eljárások hoztak. A Xerox Copyflo I/A tipus készülék hosszu mikrofilmtekercsekről rotációs nyomáshoz hasonlóan közönséges papirtekercsre készit rendkivüli sebességgel másolatokat. Nagy sebessége és termelékenysége miatt ez már nem is annyira visszanagyitó-másoló eljárás, hanem mikrofilm közbeiktatásával történő sokszorositás, és inkább valamely központi feladat ellátására alkalmas.

Nagyon megnőtt az érdeklődés a mikrofilm másolatok gépi válogatása iránt is. Az ismert Filmorex rendszer mellett több eljárást mutattak be a mikrofilmkoc-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

kák lyukkártyába való montirozására. Az ily módon válogatható mikrofilmkockák visszanagyitására a legkorszerübb eljárást a Xerox Copyflo 5/B modell jelenti, mely a válogatás után beléhelyezett lyukkártyák mikrofilmkockáiról 61 cm átmérőjü rotációs papirtekercsre percenként 5 méter nagyitást készit automatikusan. Kisebb üzemek számára a lyukkártyába montirozott mikrofilmek visszanagyitása A 2 méretü papirlapokra az egyszerübb és olcsóbb Xerox Copyflo 1824 másolóval történhet.

Igen nagy változatossággal szerepeltek az un. félnedves gyorsmásoló eljárások. Ezek főleg irodai másolás céljára szolgálnak. Néhány könyvtári célra alkalmas berendezés is látható volt. Az elektrofotográfia mellett azonban valamennyi nedves vagy félnedves eljárás, igy a néhány éve még ujdonságnak számitó transzfuziós másoló eljárások (Gevacopy, Agfa Copyrapid) a jövőt illetőleg ma már tulhaladottaknak tüntek. A kiállitáson való szereplésük és virágzásuk azonban megérthető, ha figyelembe vesszük, hogy az elektrofotográfiai berendezések beszerzése nagy beruházást kiván, mig ugyanakkor a diffuziós másoló eljárásokhoz a berendezések olcsóak, a viszonylag magasabb anyagköltségek pedig gyorsaságuk és könnyü kezelhetőségük miatt a dokumentációban és ügyvitelben megtérülnek.

A fekete alapon fehér betüs fotokopia készités modern gépe a Docustat másoló, mely 30 mp alatt ad papirmásolatot A 4 formátumu iratokról vagy könyvoldalakról. A gépben elhelyezett tekercs alaku fotokopia papirra a másolás teljesen automatikusan történik és a gépben elhelyezett gyors előhivóegység száraznak tekinthető másolatot nyujt.

A Fotoclark cég Autophot A 43 tipusu sokoldalu universális (még elektrofotográfiai célra is alkalmas) optikai másológépéhez teljesen automatikus előhivó berendezést konstruált. Az Autostat fotopapir-tekercsre készitett felvételt a készülék 45 másodperc alatt elő is hivja, majd folyó vizben rövid ideig történő mosás után a papir felületéről a szürke réteg leázik és láthatóvá válik a pozitiv kép (fehér alapon fekete betük). Az áztatás után a másolatot természetesen száritani kell. Az Autostat papir A 3, A 4 formátumokban, valamint 100 méteres 21 cm széles és 50 méteres 29,7 cm ill. 43 cm széles papirtekercsekben kerül forgalomba, s ez nagyobb méretü eredetik másolását is lehetővé teszi. A 21 cm széles 100 méteres Autostat papir ára (kb. 500 db A 4 másolat) 84, 42 DM. Kidolgozásához az automata előhivó-berendezésben speciális előhivó szükséges, mely levegőn oxidálódik, tehát csak az épp szükséges mennyiséget ajánlatos használatba venni. A teljesen világosban müködtethető berendezés alkalmazása igen célszerü.

Legideálisabb másolási lehetőséget a Xerox 914 automata nyujt. A gépira-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

tokról és könyvekről maximálisan A 3 méretig percenként 6 másolatot készit 140 x 203 mm-től 254 x 395 mm méretig terjedő papirlapra. Ezt a könyvtárak számára is igen célszerü másolókészüléket azonban csak bérelni lehet és az alapbéren kivül a készitett másolatok száma után, melyet számlálóóra mér, szintén fizetni kell. Megemlitendő a Xerox Copyflo II/A modell, mely tervrajzok, levelek és egyéb egyleveles eredetik közvetlen folyamatos másolására alkalmas. (Ez a készülék megvásárolható.)

Az elektrofotográfiai eljáráson alapszik a Kalle cég Electroclark nevü másolókészüléke, mely maximálisan A 3 méretü eredetiről, mely könyv is lehet, tetszés szerint 1:1 vagy 2:1 arányban készit másolatot minden esetben A 4 formátumra, tehát az A 3 méretet felére kicsinyitve. Természetesen lehetséges két A 4 méretü lapról egyszerre 2:1 arányu kicsinyitésben történő másolás is. A gép speciális elektrofotográfiai célra készült papirra másol. Hazai alkalmazását egyelőre ez megnehezitené. Egy másolat 18 Pfennigbe kerül (kb. 1,80 Ft). A gép a többi elektrofotográfiai berendezéshez képest viszonylag nem drága (12 500 DM).

Sok tanulsággal szolgáltak a kiállitáson bemutatott mikrofilmtároló szekrények, melyeket két cég, a Photo Copie GmbH és a Microbox (Dr. Welp GmbH) mutatott be. Egy nyolc fiókos egységbe, melynek mérete 136 x 60 x 65 cm, 480 db 30 méteres mikrofilmtekercs (35 mm-es), tehát 350 000 - 700 000 oldal fér el. A mikrofilmcsikok számára szerkesztett teljesen hasonló szekrényben 3800 filmcsik, tehát 228 000 - 456 000 oldal, helyezhető el. A filmtekercsek tárolására szolgáló szekrény ára 645.- DM.

A kongresszus több előadása, a kiállitás és a meglátogatott könyvtárakban és intézményekben látottak a fotolaboratóriumok belső berendezésének, butorzatának, világitásának, vizellátásának, csatornázásának, szellőztető és klima berendezéseinek stb. nagy fontosságára is rávilágitott. A nagy gépi berendezések mellett az apróbb laboratóriumi munkaeszközök bősége jellemző.

A Centre National de la Recherche Scientifique (Paris) fotoszolgálata ismertetésében külön utmutatással szolgált a fotolaboratóriumok korszerü épitéséhez.

A különféle modul-elemekből összeállitható labor-asztalok, fényzáró szekrények sötétkamra világitóberendezések, pneumatikus nagyméretü eredeti tartók stb. tették tanulságossá a kiállitást laborberendezési szempontból.

A könyvtári és dokumentációs munkában egyre nagyobb jelentősége van a kiadványok sokszorositásának. Uj eljárás e területen az Agfa Carborapid eljárás, mely lehetővé teszi, hogy a gyorsmásoláshoz hasonlóan a szokásos szeszes eljárás számára azonnal nyomóformát lehessen készitení.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Nem láttunk megoldást a könyvtárak egyedi katalóguscédula sokszorositására. E célra általában megfelelőnek tekintették az A 4 formátumra való egymásmellé montirozott együttes sokszorositást. Legfeljebb a négy katalóguscédula hosszuságu keskeny stencilen egymás alá gépeléssel való katalógussokszorositást (Gestettner) lehetne megemliteni, mely jó kartonkihasználást biztosit.

Érdemes emlitést tenni a Wageningeni (Hollandia) Mezőgazdasági Főiskola Könyvtárában kikisérletezett cimfelvevőkészülékről, melyet a kongresszuson F. Ae. Koekebakker ismertetett vetitett képekkel. A készülék prototipusa elkészült. Alkalmas arra, hogy cimeket és cimrészleteket, melyek legalább 0,5 x 5 cm méretüek, nemzetközi méretü katalóguscédula méretre összefényképezzen. Ez akkor is lehetséges, ha az adatok különböző oldalakon fordulnak elő. Ezzel a készülékkel egy irógép kezeléséhez hasonlóan a bibliográfus és dokumentalista igen gazdaságosan végezheti gyüjtőmunkáját.

A kiállitás és kongresszus tapasztalatait összegezve azt lehet megállapitanunk, hogy a legcélravezetőbb uj eljárások hazai bevezetésénél legtöbbször az anyagok biztositása okozna problémát. Ahol nem szükséges speciális anyag, ott a beruházási költség igen magas, mint az elektrofotográfia esetében. Mindenképpen szükséges azonban, hogy könyvtárainkban és dokumentációs intézményeinkben a legmegfelelőbb uj eljárások is hamarosan bevezetésre kerüljenek. Remélhetőleg elterjedésükkel párhuzamosan az anyagellátás is megoldódik és a mainál gyorsabb és olcsóbb eljárásokra való áttérés lehetővé válik a könyvtári és dokumentációs munka eredményesebbé tétele érdekében.

Az Országos Széchényi Könyvtár Mikrofilm Osztálya tervbe vette, hogy folyamatosan megjelenteti mikrofilmjeinek cimjegyzékét. Elsőként a periodikumok mikrofilm-jegyzéke jelent meg.

HIRLAPOK ÉS FOLYÓIRATOK MIKROFILMJEI

A jegyzék egyrészt a Hirlaptár anyagából állományvédelmi célra készült mikrofilmeket, másrészt pedig más hazai vagy külföldi könyvtáraktól beszerzett mikrofilmeket sorolja fel.

A második szám a magyar nyelvü ujkori kötetes kéziratok mikrofilmjének jegyzékét adja. 1964-ben előreláthatólag a zenemütár anyagából és a kézirattár levelek és analekta gyüjteményéből jelenik meg mikrofilm-cimjegyzék.

MAGYAR NYELVÜ UJKORI KÖTETES KÉZIRATOK MIKROFILMJEI

A jegyzékek az Országos Széchényi Könyvtár Igazgatási Osztályán igényelhetők. (Bp. VIII. Muzeum krt. 14-16.)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Az 1964. évre a régi előfizetőknek nem szükséges ujból megrendelni az Eseménynaptári Segédanyagot, mert részükre az anyagot folyamatosan biztositja a Könyvtártudományi és Módszertani Központ.

Az 1964-re szóló előfizetési dij évi 40.- Ft lesz. Csekket az 1964/1. számhoz mellékelünk.

ESEMÉNYNAPTÁR

1964/1.

AJÁNLÓ BIBLIOGRÁFIA
ÉS KIÁLLÍTÁSI SEGÉDANYAG
A NEGYEDÉV FONTOSABB
ÉVFORDULÓIHOZ

KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI
ÉS MÓDSZERTANI KÖZPONT

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

MEGJELENT A MAGYAR NEMZETI BIBLIOGRÁFIA ELSŐ KÉTÉVES KUMULÁCIÓJA

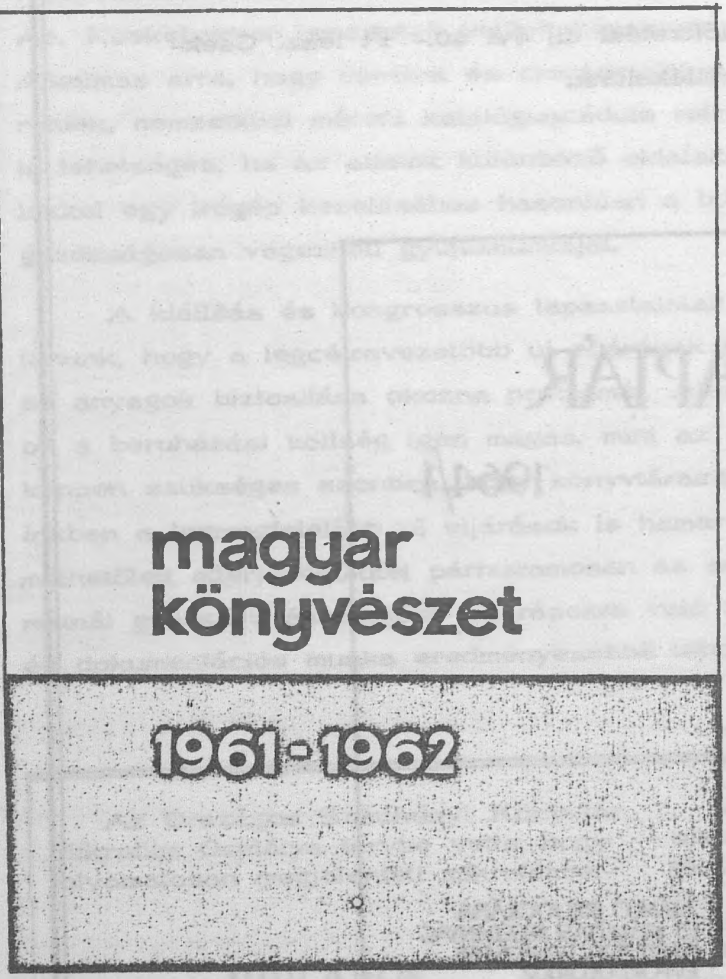

A "Magyar Könyvészet 1961-1962" most megjelent kötete az 1941 óta szünetelő kumulativ nemzeti bibliográfiai sorozat első folytatása; a Magyar Nemzeti Bibliográfia kéthetente megjelenő füzeteinek anyagát kumulálja. Szerkezete ugyanaz az ETO alapján álló szakrend, amelyet a Magyar Nemzeti Bibliográfia használ, bő betürendes mutatója pedig egyedi müvek visszakeresését teszi lehetővé. A könyveken kivül, éppugy, mint a Magyar Nemzeti Bibliográfia, a zenemüveket, hanglemezeket és a térképeket is közli, sorozati mutatója pedig a két évben megjelent sorozatok részletes áttekintését adja. A több szakcsoportba kivánkozó, vagy vegyes tartalmu müvek esetében röviditett cimleirásu, egyedi szakutalók igazitják el a keresőt ahhoz a szakcsoporthoz, amelyben a mü teljes cimleirása található.

A cimleirások az Országos Széchényi Könyvtár raktári jelzeteit, a könyvkereskedelmi forgalomban megjelent müveknél a raktári szakcsoportszámot és Cutter-féle betürendi jeleket is közlik, tehát egyrészt az Országos Széchényi Könyvtárban történő olvasás esetében a katalógus használatot feleslegessé teszik, másrészt más könyvtárakban a müvek szakrendi raktározási jelzeteit adják meg.

Az idegen nyelvü összefoglalókat tartalmazó müvek cimleirásai az összefoglalókról a megfelelő idegen nyelven értesitenk, igy a Magyar Könyvészet külföldi használatát is nagymértékben megkönnyitik. A Magyar Könyvészet nemzetközi felhasználását segiti elő a francia nyelvü előszó is, amely részletesen közli a bibliográfiára vonatkozó tudnivalókat. (HM)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A FOLYÓIRATOK NYILVÁNTARTÁSÁNAK GÉPESITÉSE A WASHINGTONI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM KÖNYVTÁRÁBAN

A Washington University School of Medicine Library 1963 szeptember 5-7-én tartotta Saint Louis-ban (Missouri) szünpozionját a gépi berendezések könyvtári használata tárgyában. A szünpozion célja kettős volt:

1/ a gépi berendezések s ezek között is elsősorban az elektronikus számológépek könyvtári felhasználhatósága területének megvilágitása általában,

2/ a Washington University School of Medicine Library által 1961 októbere óta folytatott kisérlet eredményeinek bemutatása.

A bevezető előadást a könyvtár igazgatója, Estelle Brodman tartotta. Az embert segitő gépi berendezések használatának története és elvi alapjai, különös tekintettel arra a kérdésre, milyen alkalmazást nyernek a gépek a könyvtárakban. A következő előadások tárgya többek között: az un. Unit record gépsorok alkalmazásába való bevezetés, az un. Monsanto kötetkatalógus tervének esettörténete, az elektronikus számitógép-rendszerek használatába való bevezetés, a számitógépek könyvtári alkalmazása, az IBM dokumentumiró rendszer bemutatása, a nagykönyvtári gyüjtemények automatizálásának problémái voltak.

A Washington University School of Medicine Library-ba folyó kisérletről az alábbiakban külön számolunk be.

PIZER, Irwin H. - FRANZ, Donald R. - BRODMAN, Estelle: Mechanization of library procedures in the medium-sized medical library. 1. The serial record. = B. Med. Libr. Ass. 51. vol. 1963. 3. no. 313-338. p. Illusztr.
Könyvtári munkák gépesitése a középnagyságu orvosi könyvtárban.
(4.4) (3.35)

1903-ban nagy szenzációt keltett egy cikk a Medical Library and Historical Journal-ban, mely javasolta, hogy használjanak a könyvtárak irógépet a katalogizáláshoz. Ez volt az első lépés az amerikai orvosi könyvtárak gépesitésében.

Ma a "gépi módszerek" drága elektronikus berendezéseket jelentenek. A nagy költség miatt a legtöbb könyvtár azt gondolja, hogy csak a könyvtáróriások (a Library of Congress, vagy a National Library of Medicine) engedhet-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

nek meg ilyen beruházásokat. A könyvtárak nagy része meg van elégedve a régi, bevált módszerekkel. Ugy gondolja, hogy katalógusai, különböző nyilvántartásai megfelelnek a célnak. A könyvtárak kicsit ugy vannak ezzel a kérdéssel, mint Anglia volt annak idején a villanyvilágitás bevezetésével. Megvolt a gázvilágitás, tehát idegenkedett a beruházásokkal járó villanyvilágitástól. Amerikában hiányoztak a gázvezetékek, tehát azonnal bevezették a villanyvilágitást.

Az irodalom hatalmas méretü növekedése azonban mindinkább szükségessé teszi az uj módszerek bevezetését a könyvtárakba. Az egész probléma megoldása még csak távoli lehetőség, de legalább egyes részletterületeken meg kell kisérelni a változtatásokat.

A Washington University School of Medicine (WUSM) könyvtárának dolgozói tanulmányozni kezdték a gépesités lehetőségeit. Törekvéseik kettős célt szolgáltak: egyrészt meg akarták javitani saját munkájukat, másrészt közös módszereket akartak kidolgozni az összes kisebb könyvtárak részére. A nagykönyvtári módszerek ugyanis elérhetetlenek számukra.

A könyvtár a kisérletet három fázisban óhajtotta végrehajtani:

1. Az első lépés az adminisztrativ munka megkönnyitése: periodikumok nyilvántartása és számlázása, kötés nyilvántartás, kötetkatalógusok széleskörü publikálásra.

2. Irodalmi jegyzékek és a könyvtár állományának egybevetése. (Tehát a dezideratumok hasonlitása.) Ennek célja a teljes orvosi irodalom megismerése, másrészt az állománygyarapitás megkönnyitése.

3. A különböző intézmények ellátása igényeiknek megfelelő szakbibliográfiákkal. Az anyagválogatás különleges jelzésrendszerrel történik, ami az azonnali tájékoztatást teszi lehetővé. Ez a munka legnehezebb része, s ez vesz igénybe leghosszabb kisérleti időt.

* * *

1961-ben a WUSM könyvtárát átszervezték. Megállapitották a legjelentősebb hibákat: a könyvtári állomány nyilvántartása nem volt megbizható, a gazdasági nyilvántartás pedig nem mutatta ki, hogy a pénzt milyen müvekre költötték el, s igy a józan tervezés is lehetetlenné vált. A könyvtár legelső célja a periodikum nyilvántartás és pénzügyi nyilvántartás gépesitése volt.

Mindenekelőtt rendbehozták a könyvtár összes nyilvántartásait. Teljes raktárreviziót tartottak.

1961 októberében a könyvtár egyességet kötött az Elektronikus Számitógép Központtal (Computer Center), mely rendelkezésre bocsátotta unit re-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

cord gépsorát. Ez lyukasztóból, osztályozóból, tárolóból és számitógépből állott. Ennek segitségével elkészült a könyvtár számlanyilvántartása, az uj folyóiratok gyarapodásának jegyzéke (betürendben és szakok szerint).

1962 nyarán a központ uj gépeket kapott (IBM 7072 és 1401). Ez lehetővé tette a munka folytatását.

1963 januárjában a könyvtár ugy döntött, hogy két kötetkatalógust ad ki: a "Philsom"-ot (Periodical Holdings In the Library of the School of Medicine), a könyvtár teljes periodika állományát betürendben és a "Philsoms"-ot (Periodical Holdings in the Library of the School of Medicine by Subject), a könyvtár periodika állományát szakozva az Index Medicus tárgyszavával egyezően. (1. ábra)

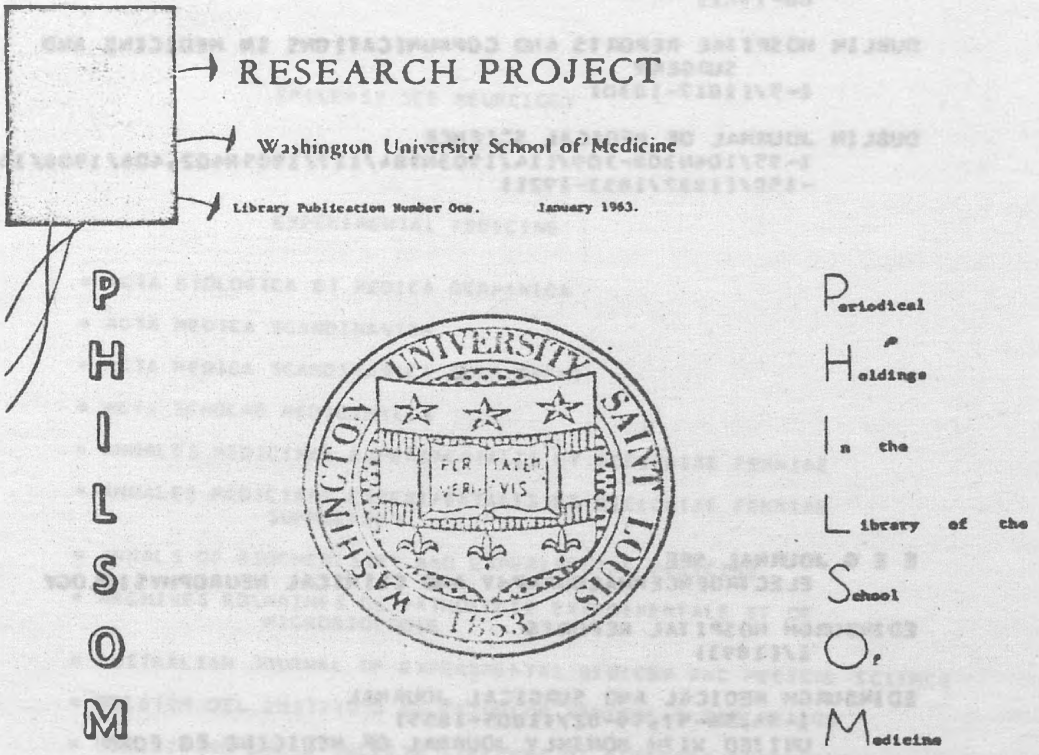

1. ábra

A betürendes kötetkatalógus jelzi a könyvtárban meglévő évfolyamokat, a hiányzó évfolyamokat, vagy számokat, előzményeket és cimváltozásokat és az utalásokat. (2. ábra) Tartalmazza ezen felül az Index Medicusban felsorolt mindazon sorozati kiadványt, amely a WUSM könyvtárában monográfiaként szerepel.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

DIRECTORY OF CATHOLIC HOSPITALS
TO BEGIN IN 1963
FORMERLY HOSPITAL PROGRESS DIRECTORY ISSUE

DISCUSSIONS OF THE FARADAY SOCIETY SEE
FARADAY SOCIETY DISCUSSIONS

DISEASE A MONTH SEE
D M

• DISEASES OF THE CHEST
1/2N1-3,5-7,9-12/3-42/(1935-1962)

• DISEASES OF THE COLON AND THE RECTUM
2-4/5N1-5/(1959-1962)

• DISEASES OF THE NERVOUS SYSTEM
1-22/23N1-11/(1940-1962)

DISSERTATION ABSTRACTS
TO BEGIN IN 1963

DOKLADY AKADEMII NAUK SSSR
131-136/137N1-3/138N1-5/139N1-2,4-6/140-142/143N1-3/(19
60-1962)

DUBLIN HOSPITAL REPORTS AND COMMUNICATIONS IN MEDICINE AND
SURGERY
1-5/(1817-1830)

DUBLIN JOURNAL OF MEDICAL SCIENCE
1-95/104N308-309/114/1903N384/117/1905N402,406/1908/141
-150/(1832/1833-1921)

E

E E G JOURNAL SEE
ELECTROENCEPHALOGRAPHY AND CLINICAL NEUROPHYSIOLOGY

EDINBURGH HOSPITAL REPORTS
1/(1893)

EDINBURGH MEDICAL AND SURGICAL JOURNAL
1-54,56-57,59-82/(1805-1855)
UNITED WITH MONTHLY JOURNAL OF MEDICINE TO FORM
EDINBURGH MEDICAL J

2. ábra

Mintalap a PHILSOM-ból, mutatja a végleges jegyzék adatainak különböző tipusait. A csillag jelzi, hogy a periodikumot az Index Medicus feldolgozza. A dőlt zárójel a kötetre vonatkozó közlések elválasztására szolgál. "N" a füzetszámozásra vonatkozik, vesszők jelzik a kötet, vagy füzet-hiányokat, kötőjelek az összefüggő köteteket vagy számokat. Keresztutalásokat és megjelenési adatokra vonatkozó közléseket is ad az ábra.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A szakok szerinti kötetkatalógus a fel nem használt tárgyszavakról ad utalót. (3. ábra) A cimek csillaggal való ellátása a katalógusban azt jelzi, hogy az ille-

EXCERPTA MEDICA ENDOCRINOLOGY

- GENERAL AND COMPARATIVE ENDOCRINOLOGY
- JOURNAL OF CLINICAL ENDOCRINOLOGY AND METABOLISM
- JOURNAL OF ENDOCRINOLOGY
- RECENT PROGRESS IN HORMONE RESEARCH
- VITAMINS AND HORMONES

YEAR BOOK OF ENDOCRINOLOGY

ENZYMOLOGY SEE BIOCHEMISTRY

EPILEPSY SEE NEUROLOGY

EXPERIMENTAL MEDICINE

- ACTA BIOLOGICA ET MEDICA GERMANICA
- ACTA MEDICA SCANDINAVICA
- ACTA MEDICA SCANDINAVICA SUPPLEMENT
- ACTA SCHOLAE MEDICINALIS
- ANNALES MEDICINAE EXPERIMENTALIS ET BIOLOGIAE FENNIAE
- ANNALES MEDICINAE EXPERIMENTALIS ET BIOLOGIAE FENNIAE SUPPLEMENT
- ANNALS OF BIOCHEMISTRY AND EXPERIMENTAL MEDICINE
- ARCHIVES ROUMAINES DE PATHOLOGIE EXPERIMENTALE ET DE MICROBIOLOGIE
- AUSTRALIAN JOURNAL OF EXPERIMENTAL BIOLOGY AND MEDICAL SCIENCE
- BOLETIN DEL INSTITUTO DE ESTUDIOS MEDICOS Y BIOLOGICOS
- BOLLETTINO DELLA SOCIETA ITALIANA DI BIOLOGIA SPERIMENTALE

BULLETIN OF THE RESEARCH COUNCIL OF ISRAEL SECTION E EXPERIMENTAL MED

3. ábra

Mint az ábrán láthatjuk, csak "see" (lásd) utalót ad, ellenben "see also" (lásd még) hivatkozást nem használ.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

tő folyóiratot az Index Medicus kurrensen feldolgozza, az aláhuzás pedig arra hivja fel a figyelmet, hogy a katalógusban először szereplő, uj folyóiratról van szó. (4. ábra)

A kumulativ kötetkatalógusokat félévenként adják ki, még pedig egymással váltakozó időpontokban: a Philsom januárban és juniusban, a Philsoms pedig márciusban és szeptemberben jelenik meg. Ezt a félévenkénti katalógust hetenként kétszer megjelenő jegyzékek teszik naprakész állapotuvá. A heti jegyzékek kumulálása havonként történik.

PAGE 36

LIBRARY TRENDS

LINDA HALL LIBRARY BULLETIN

M L A NEWS

* METHODS OF INFORMATION IN MEDICINE

MONTHLY CATALOG OF U S GOVERNMENT PUBLICATIONS

NATIONAL LIBRARY OF MEDICINE NEWS

NATIONAL UNION CATALOG

NATIONAL UNION CATALOG MOTION PICTURES AND FILMSTRIPS

NATIONAL UNION CATALOG MUSIC AND PHONORECORDS

NEW SERIAL TITLES

OCCASIONAL PAPERS UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY SCHOOL

PHILSOM PERIODICAL HOLDINGS IN THE LIBRARY OF THE SCHOOL OF MEDICINE

PHILSOMS PERIODICAL HOLDINGS IN THE LIBRARY OF THE SCH OF MED SUBJECT

PUBLISHERS WEEKLY

REVISTA CUBANA DE LABORATORIO CLINICO

ROCKFFELLER FOUNDATION GRANTS

4. ábra

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Minden hónapban kiadják az uj beszerzések jegyzékét, s jegyzéket állitanak össze a napi beérkezésekről is. (5. ábra) Sok olvasót érdekel ugyanis, hogy beérkeztek-e a számára fontos lapok. Ha naponként nem tud bejárni, tájékozódhatik a napi beérkezések jegyzékéből, melyeket egészen a havi uj beszerzések jegyzékének megjelenéséig tárolnak. A Philsoms minden szeptemberi

PHILSOM DAILY

THURSDAY MARCH 14 1963

	VOLUME	ISSUE	DATE
AMER NAT	97	1	1963
BULL GEISINGER MED CENT	15	1	1963
CANAD MED ASS J	88	10	1963
CLIN PHARMACOL THER	4	2	1963
INT J CLIN EXPER HYPN	11	1	1963
J MICROSCOPIE	1	6	1962
J NEUROSURG	20	2	1963
NEUROLOGY	13	3	1963
PATTERNS DIS	1963	3	1963
PRESSE MED	71	7	1963
THER NOTES	70	3	1963
TROP DIS BULL	60	2	1963
TRANS ROY SOC TROP MED HYG	57	1	1963
YALE J BIOL MED	35	4	1963

5. ábra

Napi beérkezések jegyzéke.

számának mellékleteként a kurrens folyóiratok nyelveként csoportositott jegyzékét adják. (Érdekességként megemlithető, hogy a rokon nyelvek olykor együtt szerepelnek; igy pl. a bulgár nyelvü folyóirat az orosz nyelvüek közé van besorolva.)

Az eljárás a lyukkártyarendszerrel könnyü. Naponként átküldik a beérkezett lapok kártyáit a központnak. Az 1401-es gép törli a fölösleges adatokat, betürendbe rakja a kártyákat, kinyomja a listát, majd tárolja a kártyákat a havi uj beszerzések jegyzéke számára. (A Philsom 1963. évi kiadása már - az 1962 évivel ellentétben - nem lyukkártyáról, hanem mágneses szalagokról történik.)

Ezenkivül szállitócégek szerint is összeállitották a lapokat, teljes cimmel, mellékletekkel (ha vannak) és árral. A gép automatikusan összegezi az egyes cégek követelését. Kivetiti a könyvtár teljes tartozását is.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Automatikusan történik a beérkezés ellenőrzése és a reklamálás is. A folyóiratosztály hónap elején megkapja a hónapban várható összes lapok kártyáit. Ha a folyóirat beérkezik, kártyáját kiveszik és átküldik a Központnak a napi jegyzék elkészitéséhez. A hónap végén fennmaradt kártyák jelzik a be nem érkezett lapokat. Ezeket elküldik a szállitócégnek reklamációként.

Ha lap tartalomjegyzéke beérkezett (tehát köttetésre alkalmas az évfolyam), a folyóiratkezelő megfelelő helyen átlyukasztja a folyóirat kártyáját és átküldi a Központba. Ha a gép letapogatta a kötést jelző lyukasztást, kiválogatja a lap összes számainak kartonját. Ha egy karton sem hiányzik, jelzi, hogy a lap kötésre kész.

A periodikumok nehéz problémája a megjelenés különböző ideje. A könyvtárba 1200 féle periodikum érkezik be, legnagyobbrészt meghatározott időközökben. Olyan kódszámrendszert készitettek, mely gyakorlatilag az összes lehetőségeket négyszámjegyü számokra egyszerüsitette le.

A gépi feldolgozás számos olyan statisztikát adott, melyre a könyvtár azelőtt nem is gondolt. Igy például a gép azonnal megadta, hogy hány folyóirat van a könyvtárban minden egyes szakban, a naponként beérkező folyóiratok számát, az egyes cégeknek fizetendő összeget, az egyes szakokra kiadott pénzösszeget stb.

A kiadás nagyságát egyelőre nehéz felmérni. Egy pékségben könnyü az összes kiadásokat süteményfajták szerint felosztani. Itt azonban a két kötetkiadványon kivül rendkivül sok melléktermékeket is kaptak, nehéz tehát határvonalat vonni. Kisérleti időszakról van szó, amikor természetesen sok hiábavaló költség is felmerül.

Ezekkel a kisérletekkel lezárta a könyvtár a gépesités első szakaszát. Valószinü, hogy a következő lépés kumulativ könyvkatalógus kiadása lesz.(BD)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

ANNUAL REPORT.
London, University of London, University Library.
1961-1962. (1962.) III, 16 p.
A 65 (1.123)

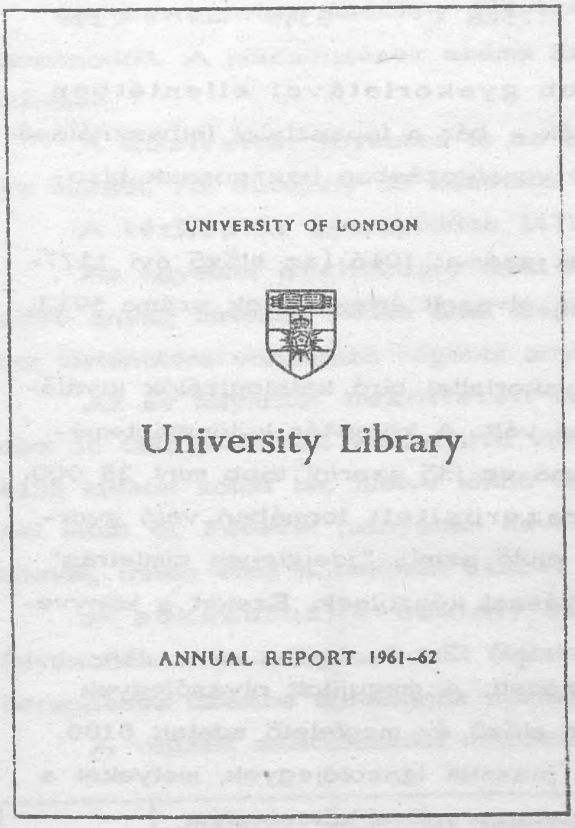

A Londoni Egyetemi Könyvtár 1961/1962. évi működéséről szóló jelentés bevezetője az év leginkább említésre méltó mozzanataként az eddigi két katalógus egybeolvasztását s azt a sajnálatos körülményt említi meg, hogy - főként a könyv-, folyóiratárak és köttetési költségek állandó emelkedése miatt - a vásárolt könyvek száma a multhoz viszonyitva csökkent.

A könyvtár összesen 41 000 fontot forditott könyvek, folyóiratok beszerzésére, köttetésre és felszerelés pótlására.

Bár a katalógusterem és az ötödik emelet átszervezésének tervei elkészültek, kivitelükre - pénz hiányában - nem kerülhetett sor.

A könyvtár 18 alkalmazottja vonult az év folyamán nyugdijba. Valamennyi megüresedett helyet azonban nem sikerült betölteni.

Az utóbbi három év során vásárlás utján szerzett könyvek száma (nem számitva ide a folyóiratokat, atlaszokat, illetve hanglemezeket):

1959/1960	1960/1961	1961/1962
9106	9403	7781

A fenti évek során katalogizált könyvek szakcsoportok szerinti megoszlása:

	1959/1960	1960/1961	1961/1962
nyelv és irodalom	2041	2120	2180
történelem	1442	1416	1400
lélektan	114	125	91
neveléstan	180	246	258
földrajz	90	75	81

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

	1959/1960	1960/1961	1961/1962
társadalomtudomány	696	843	610
jogtudomány	109	138	98
filozófia	214	248	219
vallás	467	417	501
müvészet	255	290	214
zene (könyvek és kották)	455	797	375
természettudomány, mezőgazdaság, müszaki tudomány és technológia	843	932	793
orvostudomány	151	163	148
bibliográfia, paleográfia, könyvtártudomány	471	539	341
Összesen:	7528	8349	7309

A könyvtár - más könyvtárak ujabb gyakorlatával ellentétben - ma is vezet gyarapodási jegyzéket. A jegyzék - bár a tapasztalat felhasználásával sor kerül majd leegyszerüsitésére - sok vonatkozásban hasznosnak bizonyult.

Az egyetemtől kapott doktori értekzések száma: 1046 (az előző évi 1177-tel szemben). A kikölcsönzött, illetve helyben olvasott értekezések száma 5913.

A katalogizálás üteme - a nagy gyakorlattal biró katalogizálók kiválása miatt - az utóbbi években egyre lassubbá vált. A könyvtár különgyüjteményeiben a katalogizálásra váró könyvek száma ez idő szerint több mint 25 000. Éppen ezért elhatározták ezen könyvek egyszerüsitett formában való gyorsabb feldolgozását. A cimleirások a többitől elütő szinü, "ideiglenes cimleirás" felirattal puha lapokon, gépirással vagy kézirással készülnek. Ezeket a könyveket nem is szakozzák.

A könyvtár olvasóinak száma növekedett. A megujitott olvasójegyek száma 6711-et, az ujaké 8290-et tett ki; (az előző év megfelelő adatai: 6100, illetve 7814). Jól beváltak a dombornyomásu plasztik igazolójegyek, melyeket a könyvkölcsönzéskor kell felmutatni. Általuk meggyorsult a kölcsönzés.

Az olvasószolgálati osztály legnagyobb problémája a nagy számu joghallgató elhelyezése. Nemcsak külső, hanem kollégiumokban lakó hallgatók is a könyvtár olvasótermét veszik ui. igénybe a kollégiumok helyhiánya következtében. - A kutatók számára egyébként dolgozó-fülkék, irógépes asztalok, mikrofilm-leolvasó berendezések és sokféle gyors és olcsó másolóberendezés áll rendelkezésre.

A szabadpolcos kölcsönkönyvtár állománya kb. 70 000 kötet. A

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

lejárati felszólító lapok Xerox 914 tipusu másoló berendezéssel készülnek oly módon, hogy a levélre rámásolják az olvasónak a könyv átvételét igazoló aláirását is. A kikölcsönzött könyvek száma 106.789-et tett ki (ebből személyesen 99 835 darabot vettek át, 6954-et pedig postán továbbitottak).

A folyóirat-osztály állandóan tulzott mértékben van igénybe véve. Az állomány 179 uj folyóirattal gyarapodott (ebből 97 előfizetés és 82 ajándék, illetve csere utján való szerzemény); 33 folyóirat megszünt; jelenleg: 4174 féle kurrens folyóirat jár a könyvtárnak. Mind a kurrens évfolyamok, mind a régebbi kötetek szabadpolcon vannak elhelyezve. Több olvasó visszaél ezzel a szabadsággal: sok folyóiratot loptak el, illetve csonkitottak meg az elmult év folyamán.

A zenemütár állomány 544 kottával, 222 könyvvel és 80 hanglemezzel gyarapodott. A kölcsönzések száma kissé csökkent: 8073 az előző év 8410-ével szemben.

A kézirattár továbbra is az egyetem idevágó munkásságának a főmühelye maradt. Az állomány 18 kézirattal és autográf levéllel gyarapodott.

A térképtár gyarapodása 1472 térkép (előző évié: 1455 db).

Az egyetem archivuma most kezd a különféle fakultások részéről küldött ujabb anyag birtokba vétele által kiépülni. Pótolhatatlan veszteség, hogy az egyetem történetére vonatkozó régebbi anyag jórészt elkallódott.

Az év folyamán beköttetett müvek száma: 9023; ez az előző év több mint 10 000 kötetéhez viszonyitva visszaesést mutat. Ebből a házi könyvkötészet 4136 kötetet kötött be, illetve kötött ujra, 607 kötetet pedig kijavitott, illetve cimmel látott el. Fedezet hiányában kevesebb munkát adtak ki külső könyvkötészeteknek, innen ered a bekötött összes müvek számának visszaesése.

A sokszorositó-osztály müködését nagy mértékben kedvezőtlenül befolyásolták a szükségessé vált átalakitási - s ezen belül egy légkondicionáló berendezés üzembe állitásának munkálatai.

A végzett másolómunka megoszlása:

	mikrofilm	nagyitás	fénymásolat	azoflex	reflex	szóróátvitel	xerox	dialemez
1961/62	184 216	12 990	616	14 820	304	3284	9029	203
1960/61	166 338	15 980	3775	19 187	325	4645	-	641

A berendezés kibővitésének legfontosabb uj tételei: egy Kodak preciziós ipari nagyitó és egy Rank Xerox 914 másolóberendezés. A másolási munka javarészét a jövőben ezzel az utóbbi berendezéssel fogják végezni.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A könyvtár eddigi kiadványain (Accessions List, Theses and Dissertations) felül 1962 márciusában a List of Journals in Medical and Allied Sciences c. jegyzéket is közzétette.

A könyvtárban rendezett kiállítások a következők voltak: Kelet-Németországban közzétett könyvek kiállítása a Deutscher Buchexport rendezésében, ezen kivül utikönyv-, kurrens térkép-, kézirat- és kötés-kiállitás. A FID 1961 szeptemberében tartott konferenciája tiszteletére a különgyüjtemények legértékesebb anyagából rendeztek kiállitást.

Könyv- és disszertáció-cserét a könyvtár 49 egyetemi, illetve egyéb könyvtárral folytatott, köztük a budapesti Egyetemi Könyvtárral.

A jelentés ezután beszámol a könyvtár különgyüjteményeiben bekövetkezett változásokról, majd a továbbképző és esti tanfolyamok könyvtári részlegeinek müködéséről.

A statisztikai táblázatok a részleteiben már ismertetett adatokat összegezik.

A könyvtár könyvállománya összesen kb. 680 000 kötet
" térkép " " 24 500 "
" hanglemez " " 5 095 "

A könyvtár kihelyezett könyvállománya (továbbképző tanfolyamokon stb.) kb. 94 000 kötet.

Kéthetenként
jelenik meg a

MAGYAR NEMZETI BIBLIOGRÁFIA
BIBLIOGRAPHIA HUNGARICA
KIADJA AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

Előfizethető a
POSTA KÖZPONTI HIRLAPIRODÁNÁL
(Bp. V. József nádor tér 1.) és
bármely postahivatalnál
Előfizetési dij egy évre
40 Ft.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

ANNUAL REPORTS TO THE ... LIBRARIES, MUSEUMS AND ARTS COMMITTEE.
Liverpool, Libraries, Museums and Arts Committee.

112. 1962. [1962?] 46 p. 4 t.

CITY OF LIVERPOOL

LIBRARIES, MUSEUMS AND ARTS COMMITTEE

ANNUAL REPORTS

Liverpool (Anglia) Városi Könyvtárainak vezetője az 1961/1962. évről szóló jelentését a városi muzeumok és szépmüvészti képtár vezetőinek jelentésével együtt, közös kiadványban terjesztette a városi tanács elé.

A mintegy 28 oldal terjedelmü könyvtári jelentés szak- és fiókkönyvtáranként részletezve számol be a könyvtárak müködéséről. A 28. oldalon közölt összegező statisztika adja a városi könyvtárak müködésének keresztmetszetét. Ennek főbb adatai:

a város lakóinak száma	745 810 személy
a város területe	27 819 acre *
a könyvtár teljes munkaidőben dolgozó tagozatainak, fiókjainak száma	44
mozgókönyvtárak száma	1
alkalmazottak létszáma (1962. III. 31-i állapot)	
1. könyvtáros, segédkönyvtáros	290
2. vegyes jellegü alkalmazott	8
3. fizikai munkások (beleértve a fütő és szellőztető személyzetet és a 94 nem teljes munkaidejü takaritót	147

Bevétel:

adóból	487 097 font
könyvtári bevétel (olvasójegy, előjegyzési kártya, birság)	24 591 "
más forrásból	2 526 "
Összesen:	514 214 font

*1 acre = 0,703 kat. hold

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Kiadás:

könyvek, aprónyomtatványok, nyomatok	103 285	font
könyvkötés és javitás (munkadij nélkül)	20 796	"
hirlapok, folyóiratok	7 282	"
butorzat, felszerelés	9 610	"
nyomdai, hivatali kellékek, papiráru	13 011	"
fizetés, munkadij (biztositással)	251 071	"
előadások	831	"
bérleti dij	3 849	"
kölcsöndijak	28 056	"
előfizetési dijak, adó	30 928	"
épületek karbantartása	22 164	"
fütés, világitás, takaritás	18 953	"
vegyes	4 428	"
Összesen:	514 214	font

Könyvállomány (kötetben)

	felnőtt szépirodalom	nem szépirodalom	ifjusági szépirodalom	nem szépirodalom	segéd könyvtár	összesen
év elején	189 091	899 706	119 183	83 741	865 842	1 657 563
selejtezés	32 192	25 243	21 647	7 705	56	86 843
gyarapodás	33 006	46 156	20 082	11 144	29 624	140 012
év végén	189 905	420 619	117 618	87 180	895 410	1 710 732

egy főre eső kötet-szám	2,29	
más állomány-anyag (kézirat, térkép, mikrofilm stb.) gyarapodás	7 156	
mikronyomat-gyarapodás	5 543	
szabadalom-gyarapodás	208 018	
országgyülési iratok és törvények	3 803	

Könyvforgalom:

segédkönyvtárak	3 064 940	
felnőtt, nem szépirodalmi mü	1 749 774	
ifjusági " " "	521 866	
felnőtt szépirodalmi mü	3 168 610	
ifjusági " "	1 307 645	

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

összes forgalom	9 812 835
felnőtt napi átlag	15 969
ifjusági " "	5 940
könyvforgalom a lakosságból egy főre	13
könyvforgalom a könyvtári személyzetből egy főre	33 837

Nyilvántartott kölcsönzők:

felnőtt kölcsönzőknek kiadott uj kölcsönző jegyek száma	199 421
ifjusági kölcsönzőknek " " " " sz.	88 145

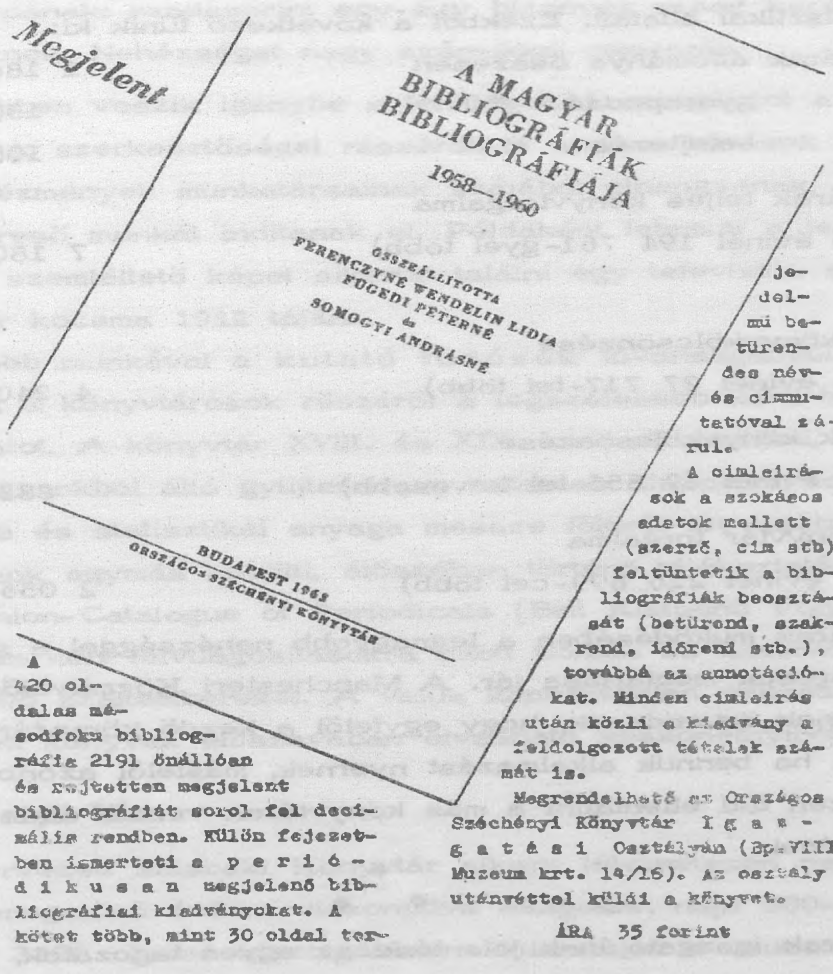

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

THE MANCHESTER PUBLIC LIBRARIES. The ... annual report of the Libraries Committee ...
London.

110. 1961-1962. [1962.] 39 p.
M 26 (3.4)
(1.123)

A Manchesteri (Anglia) Közművelődési Könyvtárak könyvtári bizottságának 110. évi jelentése 39 oldal terjedelemben számol be az 1961-1962 év fontosabb eseményeiről.

A bevezetésben a bizottság a könyvtárfejlesztési terv végrehajtásában mutatkozó haladást vázolja, ennek egyes szakaszaiként a központi könyvtár szakolvasótermeinek gyarapitását, a körzeti könyvtári hálózat kiépitését s a régebbi körzeti könyvtárak korszerüsitését emliti meg. Majd megadja a könyvtárak legjellemzőbb statisztikai adatait. Ezekből a következő tünik ki:

a könyvtárak állománya összesen	1 186 707 kötet
gyarapodás "	130 708 "
selejtezés "	105 935 "
a könyvtárak teljes könyvforgalma (az előző évinél 194 761-gyel több)	7 180 191 "

ebből:

felnőttek könyvkölcsönzése (az előző évinél 27 717-tel több)	4 240 696 "
gyermekek könyvkölcsönzése (az előző évinél 59 855-tel kevesebb)	883 317 "
a segédkönyvtár forgalma (az előző évinél 226 899-cel több)	2 056 124 "

A könyvtárak müködésében a legnagyobb nehézséggel a gyakorlattal biró idősebb könyvtárosok megtartása jár. A Manchesteri Közmüvelődési Könyvtárak ui. olyan hirnévnek örvendenek, hogy egyfelől a kezdő könyvtárosok megtiszteltetésnek veszik, ha bennük alkalmazást nyernek, másfelől azonban az idősebb nemzedék nehezen tud ellentállni a más könyvtárak vezető állásaiba történő meghivatás kisértésének.

*
* *

A könyvtárak igazgatójának jelentése az egyes tagozatok, illetve osztályok sorrendjében foglalja össze az évi munka kiemelkedőbb mozzanatait.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A segédkönyvtár (Reference library)

Bár a szakolvasótermek felállitásával némiképpen csökkent a segédkönyvtár munkája, a forgalom mégis évről-évre nőtt. A személyzet alig tud már urrá lenni a ráváró feladatokon, a torlódás sokszor elkerülhetetlen. Ha egyszerre 8-10 kérőlap jut a könyvtáros kezébe, vagy egyszerre többen kérik ugyanazt a müvet, illetve kurrens havi hirlapot, akkor több olvasónak várnia kell. Ugyanaz a helyzet a telefonon érdeklődők esetében is.

A segédkönyvtár olvasóinak többsége diákokból kerül ki. "Diákok" összefoglaló néven sokféle tanulókategóriát kell érteni: a doktori disszertációjukat készitő, végzett egyetemi hallgatók csak ugy beletartoznak, mint az első éves gólyák, a középiskolák felsőosztályos tanulói s az a számtalan külföldi, főként fejlődésnek most induló országból való felnőtt, aki Manchesterben kiván megismerkedni a nyugati müveltséggel. A diákok egyénenként általában kevés munkát adnak a könyvtárosnak: rendszerint egy-egy bizonyos müvet keresnek s kevés felvilágositást kérnek. Nehézséget nagy számukkal okoznak.

Nagy mértékben veszik igénybe a felvilágositó szolgálatot a rádió, a televizió és a hirlapok szerkesztőségei részéről. S azok a kérések és kérdések, amelyek ezen intézmények munkatársainak szájából elhangzanak, rendszerint hosszadalmas kereső munkát inditanak el. Példaként felemliti a jelentés, mennyi időbe telett, mig szemléltető képet sikerült találni egy televiziós adásban arra, milyen volt egy ir kocsma 1912 táján.

Mégis legtöbb munkával a kutató tudósok kivánságainak kielégitése jár. Ez feltételezi a könyvtárosok részéről a legszélesebb körü tudást s a legnagyobb gyakorlatot. A könyvtár XVIII. és XIX. századi politikai, történelmi és irodalmi dokumentumokból álló gyüjteménye, hatalmas hirlaptára, folyóiratanyaga, parlamenti irattára és statisztikai anyaga messze földről ide csábitja a szaktudósokat. A tudósok egymás közötti, élőszóban történő tájékoztatásán felül főként a British Union-Catalogue of Periodicals (Brit Központi Folyóirat-Katalógus) s a levélben kért felvilágositásokra adott pontos és kimeritő válaszok vonzzák a távolban élő szakembereket. A velük kapcsolatban végzett jó munkát dicsérik a közzétett könyvek előszavában olvasható köszönetnyilvánitások.

Müszaki könyvtár

Az ujjászervezett Müszaki Könyvtár sikere félelmetesen nagy volt. Az olvasók száma a megelőző évihez viszonyitva átlagosan napi 500-zal növekedett. Az átlagos napi 3200 olvasó kiszolgálása - különösen a csucsforgalmi napokon, amikor ez a szám 5000-re is rugott - igen nagy terhet rótt a könyvtárosokra.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A helyben olvasók könyvforgalma 969 122-t tett ki. Igen érdekes a helyben olvasott munkák megoszlásának aránya: 36 százalékot, azaz 351 953 db-ot tettek ki a természettudományi és müszaki folyóiratok bekötetlen, - ujabb számai; mindössze 19 429-re rugott ugyanezen folyóiratok régebbi, bekötött évfolyamainak igénybevétele, a többi munkából 578 736 kötet volt a szabadpolcokról levett mü s 19 004 kötet a kereskedelmi katalógus. A szabadpolcon elhelyezett müvek nagy forgalma egyrészt az ujabb munkák nagy keresletének, másrészt annak a bizonyitéka, hogy kifizetődik az ilyen munkák nagy tételben való vásárlása s megkötöttség nélküli rendelkezésre bocsátása. A nagyobb szabadsággal való nagyobb visszaélés (könyvlopás, könyvrongálás) lehetőségét bőségesen kárpótolja a könyvtárosok terhének ilyen módon való csökkentése.

Az előfizetett természettudományos és müszaki folyóiratok száma az utóbbi tiz év folyamán 350-ről 1200-ra növekedett. S ez még mind kevés, ha az ember figyelembe veszi, hogy ez a mennyiség a világ ilyen jellegü folyóirat-termésének mindössze 2 százalékát teszi ki. A Müszaki Könyvtár segédkönyvtárának állománya az utolsó év során 4183 kötettel növekedett s jelenleg 96 897-re rug.

A könyvtár un. "főiskolai tankönyv-kölcsönző" részlegének állománya mindössze 8349 kötet, 1789-cel több, mint az előző évben. A könyvforgalom itt 56 514 kötetre rugott, (az előző évinél 5057-tel több). A szükségletet alig-alig lehet ezzel az állománnyal kielégiteni, annál kevésbé, mert a főiskolai kollégium könyvtárai csak igen kis mértékben tudják a hallgatókat könyvekkel ellátni. A diákok a késedelmi dij megfizetését is szivesen vállalják, hogy meg ne kelljen válniok az egyszer megszerzett tankönyvtől.

Erősen (25 százalékkal) nőtt a szabadalmi leirások forgalma (ez évi összes forgalom: 148 708); valamivel kevesebb volt viszont a mikroszövegek forgalma (összesen: 3879). A mikrofilmek és mikrokártyák állománya 89 824 db-ra emelkedett.

Az ipari cégeknek nyujtott szolgálat keretében a kölcsönzött tételek száma 2003-at tett ki (63-mal több az előző évben), a telex-en nyujtott felvilágositásoké pedig 641 volt.

Más intézmények támogatásával három nagyobb kiállitást rendezett a Müszaki Könyvtár:

1/ az ürhajózásról általában "Más világok" cimen,

2/ Glenn ezredes ürutazásáról és

3/ a "Kertmüvelés" irodalmáról.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A könyvtár négy heti időtartamra könyvtároscserét bonyolitott le a világhires delfti (Hollandia) Muszaki Könyvtárral.

Kereskedelmi könyvtár

Manchester egész létét annak köszönheti, hogy Anglia legnagyobb iparvidékének kereskedelmi központját alkotja. A város vállalatainak kereskedelmi tájékoztatással való ellátása tehát a közmüvelődési könyvtárak egyik igen fontos feladata. A Kereskedelmi Könyvtár igénybe vételének mértékére jó példa, hogy egyetlen cég az év folyamán 25 különböző jellegü kérdésre kért tőle tájékoztatást. Tekintettel arra a körülményre, hogy a városban 13 000 iroda és áruház, valamint 3500 gyárüzem müködik, elképzelhető, milyen mérvü a könyvtár potenciális megterhelése a felvilágositó munka terén.

Amióta az Európai Közös Piachoz való csatlakozás gondolata felmerült, azóta gyüjti a Kereskedelmi Könyvtár az európai országokra vonatkozó kereskedelmi jellegü tájékoztató munkákat. Mennél inkább közeledik ez a gondolat a megvalósuláshoz, annál nagyobb szükség van reá, hogy az angol ipari és kereskedelmi élet ez idő szerint legjelentősebb centruma felkészülve nézzen a változó viszonyok elébe. Jelenleg több mint 40 referáló lap jár a könyvtárnak, közöttük ujabban egy szovjet ipargazdasági referáló lap is, amely 70 ország mintegy 1400 folyóiratának cikkeit dolgozza fel.

Jelentős a könyvtár térképtárának anyaga, amely az elmult év során 424 térképpel gyarapodott. A cimtárak száma ez idő szerint 4104, s 1091 kurrens folyóiratra fizetnek elő.

Az olvasók száma 223 509-re rugott, 13 560-at tett ki a telefonhivások száma, ami az 1938/39. év telefonhivásainak nyolcszorosa, s az 1954/55 éviek kétszerese; a telex utján nyujtott tájékoztatás 1545-re emelkedett.

*

* *

A jelentés ezután külön-külön foglalkozik a "Helytörténeti Könyvtár", a "Zsidó Könyvtár", a "Henry Watson Zenemütár", a "Müvészeti Könyvtár" - elmult évi müködésének jelentősebb mozzanataival, majd összegezi a Központi Könyvtár által otthoni olvasásra kölcsönzött müvek adatait.

A Központi Kölcsönkönyvtár és a 15 kerületi könyvtár müködésének ismertetése után szól még a jelentés a közmüvelődési könyvtárak külső ("extramural") osztálya által kezelt kórházi és börtönkönyvtárakról is.

A kórházi könyvtárak száma: 11. Ezekben külön-külön állomány szolgál a kórházi személyzet és a betegek ellátására. A kórházi személyzet könyvforgalma 13 144-re, a betegeké pedig 49 890-re rugott.

A börtön-könyvtárakban a foglyok összesen 190 942 könyvet olvastak

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

az elmult évben. A tagiyok olvasmányokra vonatkozóan előterjesztett külön kéréseinek sorában magyar nyelvü regények is szerepeltek. Ez a kivánság nyilván egyes rossz utra tért disszidensek részéről hangozhatott el.

A gyarapitási osztály összesen 121 077 kötetet vásárolt. Ez a mennyiség 4155-tel kevesebb az előző évinél. A visszaesés oka a könyvek árának emelkedésében rejlik. Az osztály által rendezett iskolai könyvtári kiállitás egész évben nyitva volt. Bár az ujonnan megjelenő munkákkal állandóan felfrissitették az anyagot, s negyedévenként megküldték az iskoláknak az ujonnan megjelent könyvek jegyzékét, az érdeklődés a kiállitás iránt elszomoritóan kevés volt.

A katalogizálási és kiadvány-osztály munkája az alábbi munkafajtákból tevődik ki: katalogizáltak 20 000 ismeretterjesztő müvet (156 000 cédulával) 80 000 cédulát készitettek a szépirodalmi és az ifjusági könyvek katalogizálásakor; a British National Bibliography-ban megjelent cimleirások a katalogizált müvek 53 százalékát tették ki; (a többi 43 százalék különböző oknál fogva nem jelent meg a B.N.B.-ban; azaz: 1950 előtt közzétett munkák, a zenemüvek, a térképek, a külföldi, az ENSZ-anyag stb.); a felvilágositó osztály katalógusa 40 fiókkal, azaz több mint 43 000 kártyával gyarapodott; társadalmi munkában tovább folyt a TO 700. osztályának reviziója abból a célból, hogy a régebbi munkákat is be lehessen sorolni a kurrens szakkatalógusba; tovább folyt az un. Greenwood Library for Librarian (kb. könyvtártudományi szakkönyvtárnak felel meg) állományának katalogizálása: ebben az évben több mint 1000 müvet katalogizáltak kb. 5000 cédulával; bár a nyomtatott szakkatalógus II. részének szerkesztése előre haladt, ebben az évben nem sikerült még közzétenni; megjelent a Zenemütár szerkesztésében a "Selection of Orchestral Parts", a Kereskedelmi Könyvtár szerkesztésében pedig a "Maps of Europe" c. mü.

A könyvkötészet 1961/1962. évi munkája: (a zárójelben szereplő számok az 1960/1961. évi teljesitményt jelzik) 3351 (4246) kötet bekötése, 13 024 (11 902) tétel javitása, 7205 (6059) kötet aranybetüvel, 52 380 (56 087) kötet fekete betüvel való cimzése.

A Könyvtár Szinház-Társulata 11 darabot mutatott be. Ezen felül a téli hónapokban számos egyéb előadást tartottak. Ezek az előadások váltakozva felolvasásokból és zenemüvekből álltak. Látogatásuk a Központi Könyvtár olvasói számára ingyenes volt. A Manchester University-vel karöltve rendezte a könyvtár az alábbi három előadássorozatot: "Az Ön városa és Ön", "Mai irók" és "Korszerü természettudomány".(BZ)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

TASMÁNIA ÁLLAMI KÖNYVTÁRA

REPORT OF THE STATE LIBRARY OF TASMANIA. Annual report of the Tasmanian Library Board.
Hobart, State Library of Tasmania.
1(1944)-
(19.) 1961/1962. 1962. 9 p.

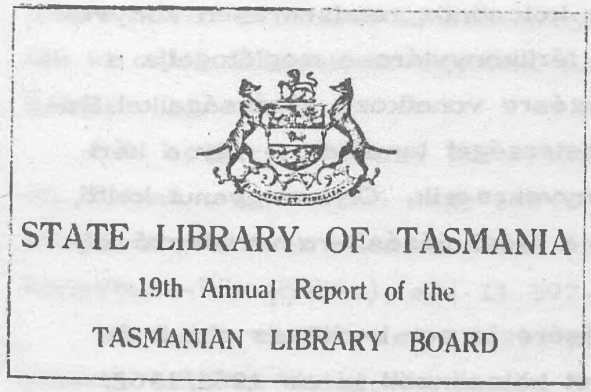

A State Library of Tasmania (Tasmania Állami Könyvtára) 1962. junius 30-ával záruló évéről számol be 19. évi jelentésében. Ebben az évben készült el a könyvtár uj épülete s igy ennek az örvendetes eseménynek jegyében foglalja össze a könyvtár vezetője az emlitésre érdemes mozzanatokat.

Az Állami Könyvtár szive a felvilágositó osztály, amelynek neve az uj épületbe való átköltöztetés alkalmával felvilágositó és kutatási osztállyá bővült. Ezzel is kifejezésre kivánták juttatni, hogy feladatának sulypontja a kutatómunka előmozditására esik. A segédkönyvtár hiányainak pótlásán felül főként a folyóiratok számának növelését tartották szem előtt. "Thermofax" másolóberendezés utján több mint 4000 folyóiratcikk másolatát küldték meg félév alatt az érdeklődőknek. Ez az osztály - mint a könyvtárközi kölcsönzés lebonyolitója - állandó kölcsönviszonyban áll az Egyetemi Könyvtárral. Ezenfelül - az előző év 11 kölcsönzésével szemben - az 1961/1962. év során 41 könyvet kölcsönzött Ausztrália többi államába.

A külső szolgáltatások osztályának felállitására csak a közelmultban került sor. Az osztály fő feladata - a községi könyvtárak szaporitásával párhuzamosan - a vidéki könyvtári hálózat kiépitése s igy az Állami Könyvtárra eddig nehezedő teher csökkentése. A fejlesztés legfőbb akadálya a szakképzett könyvtárosokban és a helyiségekben való hiány. Ez az osztály az 1961/1962. év során - a külső hálózat és a könyvbusz-szolgálat igénybevételével - felnőtteknek összesen 935 636, gyermekeknek pedig 518 810 könyvet kölcsönzött. Ez az előző évvel szemben 31,3 %, illetve 6,1 % gyarapodást jelent.

A könyvállomány azonban - a mutatkozó szükséglethez viszonyitva -

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

nem fejlődik kellő mértékben. A községi könyvtárak utján kölcsönözhető, felnőtteknek szóló könyvek száma mindössze 144 452 kötetre rug, ami az elmult évhez képest csak 3,6 %-os gyarapodást jelent; a gyermek-könyvek állománya pedig - az elhasznált könyvek kényszerü selejtezése folytán - csak 103 295 kötet, ami az előző évhez viszonyitva még némi visszaesést is jelent.

Érdekes uj szolgáltatást is rendszeresitett ez az osztály: az egyik kórházban és az egyik börtönben fiókkönyvtárat létesitett. A kórházban a könyvek külön helyiségben vannak elhelyezve. Itt egy kórházi tisztviselő adja ki a könyveket, betegeknek és orvosi, illetve ápolószemélyzetnek egyaránt. A börtönben, a börtön mühelyében készült ládákban vannak a könyvek elhelyezve; a könyveket foglyok kezelik, a könyvtárosok legnagyobb megelégedésére. Az átlagosan 180 létszámu börtönből 160 fogoly kölcsönöz rendszeresen könyveket. Szombatonként az Állami Könyvtár egy férfikönyvtárosa meglátogatja a börtönt s megbeszéli a foglyokkal a kölcsönzésre vonatkozó kivánságaikat. Sokan közülük vizsgákra készülnek, mások mesterséget tanulnak, - igy a kért könyvek jórésze (55 %) ismeretterjesztő könyvekre esik. Olykor gyanut keltő, különös kivánság is elhangzik: egyik fogoly a "léghajózás"-ra vonatkozó kézikönyvet szeretett volna kikölcsönözni.

Második könyvbusz üzembe helyezésére is sor került az elmult év során. Az 1. sz. könyvbusz 126 864 könyvet kölcsönzött ki az 1961/1962. évben, ami az előző év teljesitményével szemben 42 %-os gyarapodást jelent. Egy-egy körutján ez a busz 700 könyvet osztott szét. Az uj könyvbusznak hármas a feladata:

1/ az első busz tehermentesitése,

2/ a könyvkölcsönzés kiterjesztése a főváros környékén levő aggok otthonára,

3/ uj községek bekapcsolása a szolgáltatásba.

A kézirat-tárnak az uj épületbe való átköltözésével felszabadult a régi helyiség, ez most a különféle minisztériumok kiselejtezett irattári anyagának elhelyezésére fog szolgálni. Igy az idővel történeti értéket nyerő dokumentumanyag nem megy veszendőbe. Egyébként az Állami Könyvtár egyik tisztviselője az egyetem történeti tanszékének képviselőjével sorba járja Tasmánia azon helyeit és régi családjait, ahol a szigetállam történeti multjára vonatkozó dokumentumok lappangása feltételezhető, hogy azokat a kézirattár számára megszerezze.

A gyarapitási és katalogizáló osztály az elmult év során 40 964 könyvet katalogizált.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A dokumentumfilm-tár és zenemütár forgalmáról szóló rész bizonyos mérvü visszaesésről számol be. A televizió elterjedése következtében lényegesen csökkent az egyéni dokumentfilm-kölcsönzők száma. Ennek ellensulyozására az osztálynak erős propagandával a klubok, szervezetek, iskolák és kormányhivatalok által való film-kölcsönzések számát sikerült növelnie. Igy az összes filmkölcsönzés az előző év 11 474 kölcsönzésével szemben 14 587-re rugott, s ami még fontosabb eredmény: a filmeket végignéző személyek száma 257 000-ről 413 000-re ugrott.

A hanglemez-kölcsönzések számában kis visszaesés tapasztalható: az 1961/1962. évi kölcsönzés 14 038, az 1960/1961 évi 14 177-tel szemben. Most a nevelő értékü hanglemezek vásárlására fektetik a sulyt: főként hanglemezre felvett szindarabok, költemények és olyan zenemüvek beszerzését tüzték ki célul, amelyek az egyetemi hallgatók tanulmányainak kiegészitésére szolgálnak.

A hobarti Városi Könyvtár is az Állami Könyvtár igazgatása alatt áll. Ebben - a televizió nagy mérvü térhóditása ellenére - 370 939-re nőtt a könyvkölcsönzések összes száma (256 639 felnőtt-, 63 700 gyermek-, 50 600 könyvbusz-kölcsönzés), ami 11 397-tel több az előző évinél.

A könyvkötészet 13 210 kötetet kötött be s 24 199 könyvet látott el plasztik védőboritékkal.

A Könyvtáros Szövetség az 1961. évben 18 könyvtáros jelöltnek adott ki diplomát.

* * *

A statisztikai adatokat tartalmazó 5 táblázat érdekesebb adatai:

a/ az Állami Könyvtár, a városi és vidéki könyvtárak által kölcsönzött könyvek, zenemüvek, filmek és hanglemezek száma:

1961/1962	1960/1961	1959/1960
2 373 000 db	2 069 893 db	1 923 611 db

b/ a fenti könyvtárak teljes könyvállománya

1959	1960	1961	1962
335 756 db	354 523 db	379 876 db	389 035 db

c/ a fenti könyvtárak gyarapodása, illetve kiselejtezett anyaga

1961. márc. 31-i állomány	gyarapodás	selejtezés	1962. márc. 31. állomány
379 876 db	36 290 db	27 131 db	389 035 db

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

RECENZIÓK

A KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI KUTATÁS PROBLÉMÁJA AZ USA-BAN

GOLDHOR, Herbert: A plea for a program of research in librarianship. = ALA B. 56. vol. 1962. 1.no. 44-46.p.
Egy könyvtártudományi kutatási terv létrehozása iránti kérelem.

Majdnem minden valamely szakmai érdeklődést keltő kérdésről összeállitott bizottsági jelentés azt tartja, hogy kivánatos a kérdéses terület ténybeli vizsgálata. Az ipar, a kormányzat és a többi szakmák megtanulták és bebizonyitották, hogy ha hatékony kutatást akarunk elérni, akkor tervszerü programokra van szükség. A kutatás magában foglalja a tények és számszerüségek vizsgálatát és egy tervszerüen végrehajtott program keretében magában foglalná olyan fajta statisztikai adatok összeállitását és kiadását is, amelyeket általában csak egy izben, korlátozott területen gyüjtenek össze, továbbá a szervezés és a szolgáltatások tanulmányozását és a tiszta kutatást, megvizsgálva a két változó közötti viszonyt.

A lehetséges témák kutatóit megtalálhatnánk a könyvtárosiskolák doktori fokozatra készülő hallgatói, az US Office of Education Könyvtárosztálya, az állami könyvtárak és az állami módszertani központok könyvtárosai között, továbbá az ALA-ban és a regionális és állami könyvtárosszövetségekben. A Könyvtárosztály kiadja ugyan a Library Research in Progress (Folyamatban lévő könyvtári kutatások) c. tájékoztatót, de ez nem eléggé átfogó. Még ki kell dolgozni a könyvtártudományi kutatások módszerét, biztositani kell az eredmények közlését és a kutatások megfelelő kritikáját.

A KÖNYVTÁROS ÉS ÉPITÉSZ KAPCSOLATA DÁNIÁBAN

THOMSEN, Carl: L'architecte et le bibliothécaire. = B.Unesco Bibl. 16. vol. 1962. 3. no. 146-151. p. Illusztr.
Az épitész és a könyvtáros.

Néhány általános utmutatás olyan könyvtárosoknak, akik uj könyvtárépületet akarnak épittetni. A vállalkozás sikere az épittető képviselői, az épitész és a könyvtáros közötti legszorosabb együttmüködésen mulik.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Általánosságban ismerteti az eljárásokat. A cikk zárórészében előbb leirja a Dán Könyvtári Felügyelőség azon tagjának munkáját, aki könyvtárépitési ügyeikben tanácsot ad a törvényhatóságoknak. Bár nincs törvényes beavatkozási joga, tanácsait mégis rendszerint elfogadják, mert tapasztalatai sulyt adnak a véleményének és mert a Felügyelőség jóváhagyása a feltétele annak, hogy megkaphassák a Dániában egyébként igen bonyolult módon szerezhető épitkezési segélyt. Ezután leirja a könyvtárépitési szabványok bizottságának munkáját (amelyet néhány évvel ezelőtt a dán Oktatásügyi Minisztérium állitott fel), amelyben épitészek és könyvtárosok egyaránt részt vesznek. Első jelentése: Könyvtárépitési szabványok és tervek. (1. köt. 1958.) A kisvárosi könyvtárak épitési szabványait tartalmazza. Ki fognak adni még egy jelentést, amely a nagyobb városok könyvtárai és a területi központi könyvtárak számára fog szabványokat megállapitani. Minden esetben tekintetbe veszik a bővités és a fejlesztés lehetőségeit. A szabványositásnak az a célja, hogy a kölcsönös tapasztalatokat felhasználják az ésszerütlen és hosszu távon gazdaságtalan megoldások kiküszöbölésére, anélkül, hogy teljes egyformaságot teremtenének, vagy megakadályoznák a nák az alkotó kezdeményezést.

A GENFI KÖNYVTÁROSISKOLA

L'école de bibliothécaires de Genève et son développement.= Nachr.VSB. u.SVD. 38.Jg. 1962. 1.no. 1-6.p.
A genfi könyvtárosiskola és fejlődése.

A Társadalomtudományok Iskolájának 1918 óta van egy szekciója "levelezők, titkárok, könyvtárosok és könyvkereskedők" számára. A tanfolyam gyakorlati könyvtártanból, bibliográfiából és könyvtörténetből állt, amelyekhez 1922-ben a könyvtárigazgatás csatlakozott.

1947-ben egyes korábbi hallgatók reformokat javasoltak, ezek végrehajtására bizottság alakult és a könyvtárosiskola függetlenné vált a Társadalomtudományok Iskolájától. Pénzügyi eszközök hiján a diákok számát 15-re korlátozták, a tanárok részmunkaidőben oktatnak. Az uj tanterv a következőkből áll:

1/ könyvtártan;

2/ általános kulturális ismeretek.

Utóbbit a cikk védelmébe veszi, mivel a cél az, hogy a hallgatókat mindenféle könyvtártipus számára előkészitsék. Részletesen ismerteti a tárgyakat.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

A gyakorlati munkát három-négy könyvtárban végzik. Nagyobb a képzett könyvtárosok iránti kereslet, mint a kinálat, ennek oka főleg a hosszu tanulmányi idő és az alacsony fizetés. Próbálkoztak idősebb hallgatók számára tartott rövidebb kurzusokkal is.

AZ AMERIKAI KÖNYVTÁREGYESÜLET AJÁNLÓ KÖNYVJEGYZÉKE AZ EGYETEMI ÉS FŐISKOLAI KÖNYVTÁRAK SZÁMÁRA

American Library Association plans publication of book selection journal for college and university libraries. = CLR Recent Develop. 1963. 103. no. 1-3. lev.
Az egyetemi és főiskolai könyvtárak állománygyarapitási munkáját megkönnyitő kurrens, részben recenziókat is tartalmazó ajánló könyvjegyzék kiadását kezdi meg az ALA.

A Council on Library Resources 150 000 dolláros segéllyel támogatja az ALA azon tervét, hogy uj folyóirat közreadásával kivánja a főiskolai és egyetemi könyvtárak könyvkijelölő munkáját előmozditani. Az uj folyóirat a Charles B. Shaw: A list of books for college libraries 1931-ben kiadott alapjegyzéke s az ezt követően közzétett 1931-1938. évi, illetve 1940. évi pótkötet szellemében elsősorban a 30 000 dolláros, vagy ennél kevesebb könyvvásárlási kerettel biró főiskolai könyvtárak igényeit fogja szem előtt tartani.

Évenként 10 000 - 15 000 könyv számbavételét tervezik s ebből mintegy 2000-3000 könyv ismertetését fogják közzétenni. Egyelőre csak angol nyelvü munkák nyilvántartására kerül sor. A folyóirat közzététele gépelt kartonokról, zsindelyes eljárással történik. Ez az eljárás nemcsak meggyorsitja a kiadás müveletét, hanem alkalmas eszközt nyujt egyuttal a kumulációk és tárgymutatók elkészitéséhez is. (BZ)

A CHILEI ORSZÁGOS TÁJÉKOZTATÓ ÉS DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT

Centro Nacional de Informacion y Documentacion (CENID). = LC Inform. B.22. vol. 1963. 24. no. 280. lev.
A chilei Országos Tájékoztató és Dokumentációs Központ.

A CENID-et (Centro Nacional de Información y Documentación - Országos Tájékoztatási és Dokumentációs Központ, Santiago, Chile) 1962-ben hozta létre a chilei egyetemek rektorainak tanácsa. Az intézet a bel- és külföldi tudományos és müszaki tájékoztatási források nemzeti központja, a kutatók érdekében koordinálja az egyetemek

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

szolgáltatásait, segitséget nyujt az egyetemeknek könyvtáraik munkájának javitásában. Jelenleg a következő nyilvántartások, ill. tájékoztatók állnak benne rendelkezésre:

1. Tudományos és müszaki folyóiratok központi katalógusa.
2. Tájékoztató a chilei egyetemek tudományos és müszaki kutatásairól.
3. Tájékoztató a chilei könyvtárakról és szolgáltatásaikról.
4. Tájékoztató a külföldi cseréről.
5. Ismertető a külföldi tájékoztató szolgálatokról és munkájukról. (LK)

EGYESÜLT KÖNYVTÁR ÉS MÜVELŐDÉSI OTTHON A LENGYELORSZÁGI BOCHNIÁBAN

F 2890 BIELAWSKA, Maria: Kartki z historii jednej Biblioteki Domu Kultury. [Wyd.] Krakowski Dom Kultury. Kraków, [19]63. [1], 38 lev. 30 cm. Soksz.
Képek a bochniai Könyvtár és Müvelődési Otthon történetéből.

Szerző, a 12 000 lakosu Bochnia nevü lengyel járási székhely járási- és városi könyvtárának vezetője, 1946 óta dolgozik a könyvtárban. A székhelyen 4 általános és 4 középiskola van; mezőgazdasági jellegü járás, sóbányával és kerámia-kisipari üzemmel. A városka lakosainak jelentős része (5000 ember) jár más helységekbe (főleg Krakkóba) munkára. Bochniának igen sok és jelentős kulturális hagyománya van.

Igen nehéz és hősi harcokat vivó könyvtáros-kollektiva hozta létre - sokszor a hatóságok támogatását nélkülözve, vagy éppen ezektől akadályoztatva - először az egységes járási- és városi könyvtárakat, majd az egységes "Könyvtár és Müvelődési Otthon"-t.

Ez az egyesités nem rendeleti uton, hanem az elmult több mint másfél évtized alatt végbement céltudatos munka eredményeképpen jött létre. A bochniai könyvtárosokat - és később a müvelődésügy irányitó dolgozóit is - a népmüvelési munka egységének gondolata vezérelte a közös Könyvtár és Müvelődési Otthon megszervezésében; ez az egység azonban az egyes müvelődési területek (könyvtár, szinjátszó csoport, irodalmi kör stb.) különböző jellegének, eszközeinek következetes felismerésén és respektálásán alapult.

A Könyvtártudományi Szakkönyvtárban (F 2890 számon) levő nyers forditás minden gyengesége ellenére érdekes és tanulságos olvasmány.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

GÉPI DOKUMENTÁCIÓS RENDSZER 10 000 - 50 000 DOKUMENTUMIG

RYDBERG, Jan: Maskindokumentation. = T. Dok. 19. árg. 1963. 3. no. 33-38. p. Gépi dokumentálás.

Az áradatszerüen növekvő irodalom számbavételének különféle eszközeit mutatja be a szerző. Ismerteti a "descriptor"-okon nyugvó gépi dokumentálás elvét. - A Svéd Nemzetvédelmi Kutató Intézet által alkalmazott rendszer részletes ismertetését adja. Ebben IBM 1401 adatfeldolgozó berendezést alkalmaznak 10 000 - 50 000 dokumentum tömöritett tájékoztatási anyagának mágneses szalagon történő tárolására. A tömöritett tájékoztatási anyag a következő adatokat tartalmazza: szerző, kiadás helye, cim, a descriptor kód-száma, kivonat és dokumentum-mutató. A mágneses szalag végig-vizsgálása egészen 8 descriptorig terjedő bármely kivánt kombináció keresése esetén kb. 5 percet vesz igénybe, a tömöritett tájékoztatást gépelve kapja az irodalomkereső. A cikk a descriptorok megvalósitásának kérdésével és a descriptor-jegyzék összeállitásának módjával fejeződik be. (BZ)

A TIZEDES OSZTÁLYOZÁS ALKALMAS AZ ATOMENERGIA-DOKUMENTÁCIÓ TERÜLETÉN IS

LISKOWSKY, Oscar: Kernenergie-Dokumentation und DK. = DK-Mitteilungen. 7. Jg. 1962. 2. no. 5-7. p. Atomenergia-dokumentáció és a Tizedes Osztályozás.

Téves az a nézet, amely szerint az atomenergiával kapcsolatos irodalom tizedes osztályozása több módszertani problémát vet fel, mint a többi rendszerek. A polémia nem az ETO ellen irányul, hanem maga az osztályozás megkisérlése ellen. Az atomenergia beillesztése a gyakorlati realitások fennálló rendjébe nem az ETO elszigetelt problémája, hanem az a probléma, hogy gondolkodásunkat hozzá kell igazitanunk az ujonnan felfedezett vagy kitalált tények rendszerezéséhez.

A kritikai értékelés hiányát mutatja annak feltételezése, hogy a nehézségek csökkennének, ha az ETO helyett valamely más rendszert alkalmaznánk. Az 1955. évi első genfi atomenergiai kongresszus után Németországban komolyan megvitatták, hogy nemzeti vagy nemzetközi rendszert vezessenek-e be az atomenergia osztályozására. A következő rendszerek kinálkoztak:

1/ az uj francia koordinált rendszer; 2/ az US Atomenergia Bizottság (Atomic Energy Commission) gyakorlati rendszere, amely 12.000 tárgyszón a-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

lapul; 3/ a Harwell-ben használt, akkor még alosztásokkal csak szórványosan ellátott ETO, amelyet 1958-ban a zürichi Müszaki Főiskola azonban már kifejlesztett és háromnyelvü indexszel látott el.

A juelichi Atomkisérleti Intézet központi könyvtára az USAEC rendszert fogadta el, ez azonban nem felelt meg a Nuclear Science Abstracts "általános" rész számára, amely az atomenergia gazdasági, jogi, politikai és adminisztrativ kérdéseivel foglalkozik.

Mivel időközben az 539.1 és 621.039 szakokat kifejlesztették, nyilvánvaló lett, hogy az ETO jól alkalmazható az atomtudomány egészére. Most már minden részletet kielégitően lehet osztályozni mind a NSA rendszerével, mind az ETO-val. Az atomreaktorok sok alkatrésze a közönséges gépekkel azonos, ezért a szakozónak feltétlenül jól kell ismernie az ETO 5 és 6 főosztályainak egészét. Ezzel el lehet kerülni a speciális atomtechnikai számok képzését olyan esetekben, amikor a már meglévő jelzetek logikusan alkalmazhatók. Az atomtudomány egyre növekvő kapcsolatai a biológiával, orvostudománnyal, csillagászattal, asztrofizikával, energiafejlesztéssel, szállitással, a polgári, büntető és katonai joggal, továbbá behatolása a vallás, filozófia, etika stb. területére a speciális szakrendszer ellen és az egyetemes osztályozási rendszer mellett szólnak.

KRISTÁLYOK A DOKUMENTÁCIÓ SZOLGÁLATÁBAN

Carson Laboratories to investigate possibilities of information storage, retrieval offered by "crytal color center" phenomenon. = CLR Recent Develop. 1963. 10ö. no. 1-2. p.

A Carson Laboratórium megbizatása a "kristály szinközpont"-jelenség által nyujtott lehetőségek adattárolás és visszakeresés céljaira való felhasználásának kivizsgálására.

51 274 dollár segélyt adott a Council on Library Resources egy laboratóriumnak annak kivizsgálására, milyen lehetőségek rejlenek tájékoztatási anyag tárolására és visszakeresésére egyes kristályok különleges optikai sajátságainak hasznositásában. -

A "kristály szinközpont"-jelenség egyes kristályok azon képességén alapszik, hogy a látható spektrumba eső különleges sugárzások hatására szinüket változtatják. Az ilyen kristályok egyes "központjai" megfelelő intenzitásu és hullámhosszu fénysugarakkal való megvilágitás hatására elszintelenednek, illetve ujból visszanyerik szinüket. Ezt a szinváltást olyan pontossággal lehet végbevinni, hogy a hatásnak kitett "központokat" tartalmazó területek nem sok-

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

kal nagyobb kiterjedésüek, mint maga a hatást kiváltó fénysugár hullámhossza, tehát egy mikron.

Igy egy köbcentiméternyi kristály adattároló kapacitása elméletileg elég negyed millió könyv szövegében elraktározott tájékoztatási anyag befogadására.

A vizsgálat során azt kivánják megállapitani, milyen kapacitással rendelkeznek a különféle kristályok különféle anyagnak, igy nyomtatott lapoknak, mikrokártyáknak, különféle nyomtatott képeknek tárolására, továbbá milyen a tárolás tartóssága és milyenek a tárolt anyag visszakeresésének ("kiolvasásának") lehetőségei. (BZ)

AZ AMERIKAI NATIONAL SCIENCE FOUNDATION NÖVELI FORDITÓI TEVÉKENYSÉGÉT

FEINSTEIN, Paul S. : Translation activities of the Foreign Science Information Program. = Spec.Libr. 53.vol.1962. 1.no. 26-29.p.
A Külföldi Tudományos Tájékoztatási Program forditói tevékenysége.

A National Science Foundation (Nemzeti Tudományos Alap) által finanszirozott programnak az a célja, hogy előmozditsa a tudományos tájékoztatás kétirányu áramlását az amerikai és a külföldi tudósok között. 40 szovjet folyóiratot teljes egészében, 8 másikat szelektálva forditanak. Összefoglalásokat készitenek az egyes szakterületeken folyó kutató munkáról.

Konferenciát rendeztek, amelyen az előadások Kina tudományos helyzetével foglalkoztak. Mindezek eredményeképpen különféle szakterületeket az eddiginél alaposabban tanulmányoznak. A Japán Országgyülési Könyvtárral együttmüködve forditásban kiadják a japán folyóiratok repertóriumát (Japanese Periodicals Index). Megállapodásokat kötöttek az Izraelből, Lengyelországból és Jugoszláviából eredő tudományos anyagok forditásainak megszerzésére. Hasonló programokat inditanak Indiában, az Egyesült Arab Köztársaságban és két vagy három nagyobb latin-amerikai országban is.

BIRÓSÁGI DÖNTÉSEK GÉPI INDEXELÉSE

American Bar Foundation announces receipt of grant to assist study of automated indexing of court decisions. = CLR Recent Develop. 1963. 105. no. 1-2. p.
Az American Bar Foundation (Amerikai Ügyvédi Kamarai Alapitvány) segélyt fogadott el birósági döntések automatikus mutatózási lehetőségeinek kutatására.
(4.48)
(10.29)

Az American Bar Foundation (a magyarban kb. Amerikai Ügyvédi Kamarai Alapitványnak felel meg) 35 000 dollár segélyt kapott a Council on Library Resources-től a birósági döntések automatikus mutatózásának vizsgálatához. A vizsgálat célja annak megállapitása, hogyan lehet teljesen automatikus uton a

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

mágneses szalagra rögzitendő több mint 5000 birósági döntésről számológéppel készülő döntvénytár anyagát mutatózni.

A vizsgálat első szakasza, a mágneses szalagra való felvétel eszközlése. Ehhez különleges számológép-programok készülnek, hogy velük a döntvényeket szó-gyakoriságok, párhuzamosan való előfordulások és asszociációkon nyugvó statisztikai eljárások utján elemezzék. A kisérletek utján nyert eredményeket az ügyvédek és jogtudósok által a hagyományos módon készült kontrol-kutatás eredményeivel fogják egybevetni.

Az első kisérletek befejezését 1963 végére várják. Remélik, hogy a vizsgálat eredményeit - esetleg szükségessé váló módositásokkal - a természettudományok, a társadalomtudományok és a humán tudományok terén is fel lehet majd használni. (BZ)

MOST
JELENT
MEG

SÁLLAI István – VARGHA Balázs
A szabadpolcos közművelődési könyvtár. [Közread. az] O[rszágos] Sz[échényi] K[önyvtár] Könyvtártudományi és Módszertani Központ. Bp. 1963. 139 l., 4 t. illusztr. 20 cm.
Soksz.
027.022:022.44(439)(083.13)

KAPHATÓ A
KÖNYVTÁROSOK
BOLTJÁBAN
Budapest VI, Népköztársaság u. 16.
ÁRA 10 Ft

Sallai István—Varga Balázs

A SZABADPOLCOS KÖZMŰVELŐDÉSI KÖNYVTÁR

KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI ÉS MÓDSZERTANI KÖZPONT
1963

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

AZ ORSZÁGOS KÖNYVTÁRÜGYI ÉS DOKUMENTÁCIÓS TANÁCS 1963. NOVEMBER 20-ÁN TARTOTT ÜLÉSE

A gyülés napirendjén a történelemtudományi kutatás és oktatás szakkönyvári ellátottságának vizsgálatára létrehozott bizottság összefoglaló jelentése volt.

Az OKDT tanácsára a Müvelődésügyi Minisztérium 77416/62. számu utasitásával a történelemtudományi kutatás és oktatás szakkönyvtári ellátottságával kapcsolatos kérdések vizsgálatára különbizottságot hozott létre. A Bizottság feladata a gyüjtőköri elhatárolásból adódó problémák és nehézségek tartalmi, elemző vizsgálata, az átfedések és fehér foltok felderitése volt. A feltárt helyzet alapján javaslatot kellett tennie a gyüjtőköri rendezésre s ennek kapcsán - a szükségletek és lehetőségek józan mérlegelése alapján - a hiányosságok megszüntetésére. A Tanács plénuma megállapitotta, hogy helyes volt a terület szakembereinek konzultálása. Sajnálatos, hogy a Bizottság munkájához a könyvtáraktól nem kapta meg a kellő támogatást.

Az OKDT elfogadta azt a javaslatot, hogy az egyetemes történeti irodalom gyüjtését több könyvtárra kell bizni. Ennek megfelelően a gyüjtőköri rendezés a következő:

az ókori történeti szakirodalmat a MTA Könyvtára;

a középkor és ujkor szakirodalmát a Budapesti Egyetemi Könyvtár;

a legujabb kor szakirodalmát az Országgyülési Könyvtár gyüjti.

Az OKDT elfogadta továbbá a jelentésben foglalt egyéb határozati javaslatokat, a többi között:

el kell érni, hogy hivatali feladatként történész szakember végezze mindenütt a beszerzésre való kijelölést;

az érdekelt gyüjtőkörü könyvtáraknak az eddigieknél szorosabb kooperációt kell teremteniök. E célból állandó bizottságnak kell müködnie;

a MTA Történettudományi Intézet Könyvtára korszerü, jól összeállitott kézikönyvtár felállitására törekedjék. Az egyetemes történelem általános jellegü folyóiratainak a többi könyvtárral történő ésszerü megosztás után a teljesség igényével történő gyüjtése elsőrendü feladat. Arra kell törekedni, hogy a könyvtárak valamelyikében minden jelentős forráspublikáció ill. folyóirat meglegyen;

az orientalisztikai gyüjtés kérdését az illetékes akadémiai kutatócsoporttal együttesen az állandó bizottság későbbiekben tisztázza.

Az elhangzott vita alapján az elnöki összefoglaló megállapitotta, hogy a gyüjtőkörök tisztázása elsősorban a jövőre vonatkoztatva jelent szabályozást, más probléma a visszamenőleges rendezés. Az állománytestek áthelyezése később dönthető el. Az országos szakkönyvtáraknak nem az az elsőrendü feladatuk, hogy minden dokumentum meglegyen állományukban, hanem az, hogy tájékoztató szolgálatukat épitsék ki. A dokumentáció sem épülhet kizárólag saját anyagra, kooperációs alapon kell végezni.

A plénum elfogadta a kooperáció biztositására létesitendő bizottság tagjait:

	Almási János - ELTE Legujabbkori Egyetemes Történeti Tanszéke
elnök:	Benda Kálmán - MTA Történettudományi Intézete
	Kenéz Ernő - MTA Könyvtára
titkár:	Kovács Gyula - ELTE kari könyvtára
	Pap Márta - MTA Történettudományi Intézet Könyvtára
	Tóth András - ELTE Könyvtára
	Waldapfel Eszter - OPK
	Zolnay Vilmosné - Országgyülési Könyvtár.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbizásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

UJABB FORDITÁSOK A KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI SZAKKÖNYVTÁRBAN

F 2888 SKOLNIK, Herman - PAYSON, Warren R.: A new posting method for the preparation of a cumulative list. = J. Chem. Doc. 3. vol. 1963. 1. no. 21-24. p. Illusztr.
Kumulatív jegyzék készítésére szolgáló uj listázó eljárás. (10.12)
4:635 (14.4)

F 2885 FRANK, Otto: Handbuch der Reprographie. 2. Bd. Die Mikrofilmtechnik. 1-2. Anh. Stuttgart, Dorotheen-Verl. 1961. 336, 31 p. illusztr. 22 cm.
/Ausschuss für Wirtschaftliche Verwaltung-Schriftenreihe 241. No./
A reprográfia kézikönyve. 2. köt. Mikrofilmtechnika.
Leforditva: 13-19., 34-35., 36-37., 44-51., 55-62., 83., 88-89., 94-96., 142-145., 265-272., 285-289. p.

F 2884 FRANK, Otto: Handbuch der Reprographie. 1. Bd. Die Lichtpaustechnik. Stuttgart, Dorotheen-Verl. 1959. 226 p. 22 cm.
A reprográfia kézikönyve. 1. köt. Fénymásolási technika.
Leforditva: 11-14. p.

F 2891 Posztanovlenie No. 167 na Miniszterszkija szövet ot 17 Juli 1957 g. za bibliotecsnoto delo u nasz. = [Bulgaria, Törvények, rendeletek.] (Posztanovlenija po vöproszite za dörzsavnoto rökovodsztvo na biblioteki v Bölgarija. 1941-1958.) [Szofija, 1941-1958.] 4 lev.
A Minisztertanács 1957. julius 17-i határozata Bulgária könyvtárügyéről.

F 2892 Posztanovlenie No. 2495 na Miniszterszkija szövet ot 18 szeptemvri 1950 g. za szözdavane na Dörzsavan bibliotekarszki insztitut. = [Bulgaria, Törvények, rendeletek.] (Posztanovlenija po vöproszite za dörzsavnoto rökovodsztvo na biblioteki v Bölgarija. 1941-1958.) [Szofija, 1941-1948.] 1 lev.
A Minisztertanács 1950. szeptember 18-i határozata Állami Könyvtárosképző Főiskola létesitése tárgyában.

F 2893 Zakon za Bölgarszki bibliograszki insztitut /ot 1941 g., dopölnen prez 1945 g./ = [Bulgária, Törvények, rendeletek.] (Posztanovlenija po vöproszite za dörzsavnoto rökovodsztvo na biblioteki v Bölgarija. 1941-1958.) [Szofija, 1941-1958.] 1 lev.
Törvény a Bolgár Bibliográfiai Intézet felállitásáról. (Kihirdették 1941. márc. 16.-án; kiegészitették 1945. márc. 21-én.)

F 2894 Naredba-zakon za depozirane na pecsatni i litografni proizvedenija v narodnite biblioteki i insztituti /ot 30 april 1945 g./ = [Bulgária, Törvények, rendeletek.] (Posztanovlenija po vöproszite za dörzsavnoto rökovodsztvo na biblioteki v Bölgarija. 1941-1958.) [Szofija, 1941-1958.] 4 lev.
Törvényerejü rendelet a nyomtatott és sokszorositott kiadványoknak a nemzeti könyvtárakba és intézetekbe való beszolgáltatásáról. (Kelt 1945. április 30.)

F 2895 Naredba-zakon za izmenenia na csl. 1, alineja IV ot naredbata-zakon za depozirane na pecsatni i litografni proizvedenija v narodnite biblioteki i insztituti. = [Bulgária, Törvények, rendeletek.] (Posztanovlenija po vöproszite za dörzsavnoto rökovodsztvo na biblioteki v Bölgarija. 1941-1958.) [Szofija, 1941-1958.] 1 lev.
A kötelespéldány-beszolgáltatásról szóló törvényerejü rendelet (1945. ápr. 30.) 1. cikkelye 4. bek. módositásáról.

F 2896 Ukaz za izmenenie na csl. 274, al. II, ot zakona za zadölzsenijata i dogovorite i csl. 1, al. I, ot naredbata-zakon za depozirane na pecsatnite litografni proizvedenija v narodnite biblioteki i insztituti. = [Bulgária, Törvények, rendeletek.] (Posztanivlenija po vöproszite za dörzsavnoto rökovodsztvo na biblioteki v Bölgarija. 1941-1958.) [Szofija, 1941-1958.] 1 lev.
Rendelet a szerződésekről és kötelezettség-vállalásokról szóló törvény 274. cikkelye 2. bek.-nek, és a kötelespéldányokról szóló törvényerejü rendelet 1. cikkelye 1. bek.-nek módositásáról.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

F 2897 Razporezdane No. 308 na Minisz-terszkija szövet ot 29 fevruari 1960 godina za organizirane na kratkotrajni kurszove za podgotovka na bibliotecsni kadri. = [Bulgária, Törvények, rendeletek.] Posztanovlenija po vöproszite za dörzsavnoto rökovodsztvo na biblioteki v Bölgarija. 1941-1958.) [Szofija, 1941-1958.] 1 lev.

A Minisztertanács 1960. február 29-én kiadott 308.sz. utasitása rövidlejáratu könyvtárosképző tanfolyamok szervezéséről.

F 2898 Pravilnik za usztrojsztvoto i zadacsite na csitalistnite biblioteki ot 17. I. 1958 g. = [Bulgaria, Törvények, rendeletek.] (Posztanovlenija po vöproszite za dörzsavnoto rökovodsztvo na biblioteki v Bölgarija. 1941-1958.) [Szofija, 1941-1958.] 5 lev.

A csitalista-könyvtárak szervezési szabályzata és feladatai.

F 2899 Primeren pravilnik za rabotata na bibliotekite pri predprijatijata i ucsrezsdenijata /ot 19. II. 1958 godina/. = [Bulgária, Törvények, rendeletek.] (Posztanovlenija po vöproszite za dörzsavnoto rökovodsztvo na biblioteki v Bölgarija. 1941-1958.) [Szofija, 1941-1958.] 4 lev.

Az üzemi és intézeti könyvtárak müködésének minta-szabályzata.

F 2900 Pravilnik na tehnicseszkite biblioteki /Proekt/. = [Bulgária, Törvények, rendeletek.] (Posztanivlenija po vöproszite za dörzsavnoto rökovodsztvo na biblioteki v Bölgarija. 1941-1958.) [Szofija, 1941-1958.] 4 p.

A müszaki könyvtárak szabályzata (Tervezet).

F 2901 KOVACH, Eugene G.: Science officers and international communication. = J. Chem. Doc. 3. vol. 1963. 1. no. 14-16. p.

[Az un. követségi] tudományos attasék és a nemzetközi hirközlés. (14.6) 4:807

F 2905 Plany, zasady i wytyczne w sprawie wspóldzialania instytucji podleglych Ministertwu Kultury i Sztuki oraz organizacji Centralnej Rady Zwiazków Zawodowych w zakresie dzialalnosci kulturalno - oswiatowej i upowszechniania kultury na terenie Polski (Warszawa, 1959-1963.) [15] lev. 30 cm.

A Müvelödés- és Müvészetügyi Minisztérium felügyelete alatt müködö intézmények és a Szakszervezetek Központi Tanácsának kulturális szervezetei közti együttmüködés alap- és irányelvei a népmüvelési munka és a müvelödés terjesztésének területén. (3.4) (3.5)

1. Megállapodás a müvelödés terjesztése terén folyó tevékenység fokozása és összehangolása tárgyában - a Müvelödés- és Müvészetügyi Minisztérium, ill. a Szakszervezetek Központi Tanácsa intézményei munkájának összehangolásáról.

2. A közmüvelödési könyvtárak és a szakszervezeti könyvtárak közti együttmüködés irányelvei.

3. A Müvelödés- és Müvészetügyi Minisztérium, ill. a Szakszervezetek Központi Tanácsa közti együttmüködés alapelvei a müvelödés terjesztése terén.

4. A Varsói fövárosi Nemzeti Tanács Elnökségének Müvelödésügyi osztálya és a Varsói Szakszervezeti Bizottság együttmüködésének terve a népmüvelési tevékenység és a müvelödés terjesztése terén Varsó város területére szóló érvénnyel.

F 2907 VAUTECK, Johanna: Gemeinschaftsarbeit führt zum Erfolg. = Bibliothekar (Berlin.). 17. Jg. 1963. 6. no. 650-653. p.

A közösen végzett munka sikerhez vezet. - Boizenburg (NDK) könyvtárainak együttmüködése. (1.4) (3.4) (3.5)

F 2909 BARTHELÉMY, Odette: La nouvelle Bibliothéque universitaire de Dijon. = B. Bibl. Fr. 8. ann. 1963. 7. no. 27 - 285. p., 2 t.

A Dijoni Egyetemi Könyvtár uj épülete. A Dijon melletti hatalmas campuson - ahová rendre áttelepitik az egyetem valamenynyi intézményét - elkészült az Egyetemi Könyvtár klasszikus tipusu uj épülete (torony alaku raktártömb, és két szinten az olvasótermek és a szolgálati helyiségek.) Az épület a campus központjában helyezkedik el; a terjeszkedésre bőven van hely. - Az uj helyiségek részletes leirása. (4.) (3.21)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

F 2910 La normalisation au niveau de la production documentaire. = B. Bibl.Fr.8. ann. 1963. 7. no. 287-295. p.
A szabványosítás a tudományos publikálás szintjén. A szerzői összefoglalások. A "Szabályzat tudományos kiadványok szerzői és szerkesztői számára" szövegének közlése.
V.ö. Code du bon usage en matiere de publications scientifiques. = B. Unesco Bibl. 17. vol. 1963. 1. no. 30-34. p.
(14.3) (14.4)

F 2914 RAWICZ, Frédérique: L'Institut bibliographique de Pologne. = B. Bibl. Fr. 8. ann. 1963. 3. no. 117-125. p.
A lengyel Bibliográfiai Intézet (Instytut bibliograficzny).
Az Intézet 1928-ban alakult, mint a varsói Nemzeti Könyvtár egyik osztálya. 1949-ben az Intézet átvette a łodzi Könyvtártudományi Intézet gyűjteményét és a kutatók rendelkezésére bocsátja speciális, bibliográfiákból álló állományát. A cikk röviden ismerteti az Intézet 5 osztályát és 3 részlegét, amelyek minden bibliográfiai vonatkozású kérdésre választ adnak. (10.92)
4:659

F 2915 RÜCKL, Gotthard - MÜHLE, Wolfgang: Hausbibliotheken - eine richtige Methode? = Bibliothekar. (Berlin.) 17.Jg.1963. 4. no. 344-351. p.
Helyes módszere-e [az irodalom- és könyvtár-propagandának] a házikönyvtárak szervezése? - Letéti könyvtárak a lakótelepeken. A Karl-Marx-Stadt-i Városi és Megyei Könyvtár tapasztalatainak tanulságai. (1.27)
4:825

F 2917 BARTH, Fritz-Georg: Technisch-wissenschaftliche Bibliothek und Gewerkschaftsbibliothek in einer Hand. = Bibliothekar (Berlin). 17. Jg. 1963. 4. no. 422-424. p.
Tudományos-műszaki könyvtár és szakszervezeti könyvtár egy kézben. A lipcsei "Forschungsinstitut für technologische Entwicklung und Wärmetechnik der Metallurgie" tapasztalatai.
4:829 (1.4) (3.331) (3.5)

F 2919 BARTH, Fritz-Georg - KUNZ, Fritz: Titeldruck und die nebenamtlich geleiteten Bibliotheken. = Bibliothekar (Berlin). 17. Jg. 1963. 2. no. 200. p.
A nyomtatott katalóguscédulák és a mellékfoglalkozású könyvtárosok által vezetett könyvtárak. (1.432)
4:270

F 2922 PILLAU, E.: Racionalizacija nekotorüh processzszov bibliotecsnoj rabotü. = Bibliotecsno-Bibliograficseszkaja Informacija B-k AN SzSzSzR i Akad. Nauk Szojuz. Reszp-k. 42. no. 1962. 134-139. p.
A könyvtári munka egyes folyamatainak ésszerűsítése. (5.5)
3:3728

F 2929 Inter-library co-operation and standards of public library service. = Aslib Proc. 15. vol. 1963. 8. no. 229-233. p.
A könyvtárak közötti együttműködés és a közművelődési könyvtári szolgálat irányvonalai [Angliában]. (3.4)

F 2930 BURNS, J.A.S.: School libraries and teacher-librarian training: a survey and a bibliography. = New Zealand Libr. 26. vol. 1963. 6. no. 169-179.p.Bibliogr.
Az iskolai könyvtár és a könyvtáros tanárok képzése. Az (uj-zélandi, egyesült államokbeli és ausztráliai) helyzet áttekintése. (A könyvtáros tanárképzés válogató bibliográfiája. (3.62) (1.7)

F 2934 TRAJKOV, V.: Bölgarszkijat bibliografszki insztitut. = Bibliotekar (Szófia). 9. god. 1962. 6. no. 23-25. p.
A Bolgár Bibliográfiai Intézet.
3:2090 (10.92)

F 2935 (Reti provinciali di posti di prestito. Cataloghi.) = Accad. Bibl.Italia. 31. anno. 1963. 1. no. 47-48. p.
Kölcsönző állomások megyei hálózatai. Katalógusok. - A Közoktatásügyi Minisztérium Akadémiák és Könyvtárak Vezérigazgatósága (Ministero della Pubblica Istruzione Direzione Generale delle Accademie e Biblioteche) 1964. márc. 23-án kiadott utasítása. (7.3) (3.4) (1.22)

F 2936 (Servizio Nazionale di Lettura. - Attrezzature. - Assunzione in carico.) = Accad. Bibl. Italia. 31. anno. 1963. 1. no. 50. p.
Országos olvasószolgálat [tulajdonát képező könyvtári] berendezések és [könyvek] állományba vétele. - A Közoktatásügyi Minisztérium Akadémiák és Könyvtárak Vezérigazgatósága (Ministero della Pubblica Istruzione Direzione Generale delle Accademie e Biblioteche) 1960. febr. 5-én kiadott körlevele.
(6.4) (3.4) (1.22)

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

F 2937 (Servizio Nazionale di Lettura. - Attrezzature. - Assunzione in carico.) = Accad. Bibl. Italia. 31. anno. 1963. 1. no. 51-52. p.
Országos olvasószolgálat [tulajdonát képező könyvtári] berendezések és [könyvek] állománybavétele. - A Közoktatásügyi Minisztérium Akadémiák és Könyvtárak Vezérigazgatósága (Ministero della Pubblica Istruzione Direzione Generale delle Accademie e Biblioteche) 1960.febr. 5-én kiadott utasitása.
(6.4) (3.4) (1.22)

F 2938 (Rete provinciale di posti di prestito. Istruzioni.) = Accad.Bibl.Italia. 31. anno. 1963. 1. no. 44-46. p.
Kölcsönző állomások megyei hálózata. - A Közoktatásügyi Minisztérium Akadémiák és Könyvtárak Vezérigazgatósága (Ministero della Pubblica Istruzione Direzione Generale delle Accademie e Biblioteche), 1953. jul. 25-én kiadott utasitása.
(3.4) (1.22)

F 2939 Göteborg, Sjukhusbibliotek
[Report on its activities.] (By) Maja Spanberg.) (Transl. Edythe Granquist.) [Göteborg], 1962. 9 p. 21 cm.
2-1176
(3.71)
A göteborgi beteg-könyvtár. tevékenysége.

F 2940 Göteborg, Medicinska Fakultetens Bibliotek
En vägledning. (Göteborg, 1959.) 11 p. 21 cm.
2-1175
(3.22)
A göteborgi Orvoskari Könyvtár. Utmutató

F 2941 GŹOMBIOWSKI, Karol: Bibliotekoznawstwo jako dyscyplina uniwersytecka. = Rocz. Bibl. 6. rok. 1962. 1/2. no. 1-19. p.
A könyvtártudomány mint egyetemi tantárgy. (1.1) (1.7)

F 2942 NABATOVA, M.B.: Bibliotecsnoe delo v Narodnoj Reszpublike Bolgarii. = Bibliotekovedenie i Bibliografija za Rubezsom. 10. no. 1962. 5-60. p., 2 t. Illusztr. Bibliogr. 54-60. p.
Részforditas: 5-18. p.
A Bolgár Népköztársaság könyvtárügye. Bevezetés. Csitalisték. A könyvtári hálózat irányitása. Könyvtári személyzet.
3:3431

F 2944 FRAREY, Carlyle J.: Subject headings. = The state of library art. 1. vol. 2. P.
New Brunswick, 1960. Rutgers State Univ. Gradnate School of Libr. Service. 92. p.
Tárgyszavak.
(7.26)

F 2946 ERLICH, Martin: Operation wetback. = Libr.J. 88.vol. 1963. 2.no. 177-178. p.
"Vizeshátu könyvakció". - Könyvtár az uszodában. A Moneola-i [USA] közmüvelődési könyvtár kölcsönzőállomást létesitett az uszodában. (3.7)

F 2947 The ideal librarian. = Libr. J. 88. vol. 1963. 2. no. 185. p.
Az ideális könyvtáros. (5.41)

F 2948 OTTERVIK, Gösta - OSBORNE, Kerstin - OSTLING, Gösta: Swedish libraries. A short survey. [Ed.by] the Swedish Institute for Cultural Relations with Foreign Countries. Stockholm, 1963. 25 p.
Svéd könyvtárak. Rövid áttekintés.
(2.)

F 2949 DE GREGORI, Giorgio: La propaganda delle biblioteche. = B. Inform. 3. ann. 1963. 2. no. 52-55. p.
Propaganda a könyvtárak érdekében.

F 2950 BARBERI, Francesco: Biblioteca popolare e biblioteca pubblica. = B. Inform. 3. ann. 1963. 2. no. 69-73. p.
Népkönyvtár és közmüvelődési könyvtár.

F 2960 The services of the National Diet Library. = National Diet Library Newsletter. 17. no. 1963. 1-4. p.
A Nemzeti Országgyülési Könyvtár szolgáltatásai. - Szolgáltatások az országgyülés számára.

F 2964 ARBORELIUS. Brita: Technical aids for the hospital library and patients. = The hospital library in Sweden. London, 1962. 15-20. p.
Müszaki segédeszközök a kórházi könyvtárakban a betegek könyvtári ellátásához.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

F 2965 ARBORELIUS, Brita:General views in the principles of book selection for hospital libraries. = The hospital libra ry in Sweden. London, 1962. 13-14. p.
A kórházi könyvtárak állománygyarapitásának általános elvi szempontjai.

F 2966 SPANGBERG, Maja: The hospital library's administration and organization. = The hospital library in Sweden. London, 1962. 7-12. p.
Kórházi könyvtárak vezetési és szervezési kérdései.

F 2967 GAWRECKI,Drahoslav - CIMMER,František: A hanglemezek osztályozása és jelzetelése. (Triedenie a značkovanie gramafónovych platni.) = Citatel'. 4.roč.1955. 7/8. no. 320-326. p.
Részleges forditás.

F 2993 FRICK, Bertha M(argaret): Suggestions for the beginner in subject heading work.= Frick,Bertha Margaret: Sears list in subject heading work. 8. ed. New York, 1959. 11-28., 32-43. p.
Javaslatok kezdő tárgyszavazók számára.

F 2994 [Washington.] Library of Congress. Subject headings.A practical guide. By David Judson HAYKIN. Washington, Government Printing Office, 1951. V, 140 l. 26 cm.
Tárgyszavak. Gyakorlati utmutató.Kivonatos forditás.

F 2995 CUTTER,Charles A[mmi]: Subjects. = Rules for a dictionary catalog.4.rewritten ed. Washington, 1904. 66-82.122-129.p. /Special report on public libraries 2.P./
Tárgyszavak.

A Könyvtártudományi és Módszertani Központ 1963 elején meginditotta a forditások és referátumok jegyzékének folyamatos közlését szabadlapokon. Az év második felében összesitő szakrendi mutatót adtunk közre.

A szolgáltatást számos könyvtár igényelte. Az alábbiakban közöljük azoknak a könyvtáraknak a cimét, ahol a jegyzékek rendelkezésre állnak.

Kérjük azokat a könyvtárakat, amelyek a szolgáltatásra igényt tartanak értesitsék a KMK Tájékoztatási Osztályát (Bp. VIII. Muzeum u. 3.)

ÁLL. GORKIJ KÖNYVTÁR
B u d a p e s t V.
Molnár u. 11.

BÁNYÁSZATI TERVEZŐ INTÉZET
MŰSZAKI KÖNYVTÁR
B u d a p e s t V.
Zrinyi u. 1.

BUDAPESTI MŰSZAKI EGYETEM KÖNYVTARA
B u d a p e s t XI.
Budafoki ut 4-6.

DIMÁVAG DIÓSGYŐRI GÉPGYÁR
MŰSZAKI KÖNYVTÁRA
M i s k o l c 10.
Pf. 503.

DUNAI VASKÜ
VÖRÖSMARTY KÖNYVTÁR
D u n a u j v á r o s
Vasmü ut 29. I.2.

EGYETEMI KÖNYVTAR
B u d a p e s t V.
Egyetem u. 10.

EGYETEMI KÖNYVTÁR
P é c s
Leonardo da Vinci u. 3.

FELSŐFOKU ÓVÓNŐKÉPZŐ INTÉZET
S z a r v a s
Szabadság ut 4.

14. sz. SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR
B u d a p e s t V.
Királyi Pál u. 11.

GÉPTERVEZŐ ÉS MŰSZAKI IRODA
B u d a p e s t I.
Krisztina krt. 55.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

HELYIIPARI ÉS VÁROSGAZDASÁGI
DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETE
KÖNYVTÁRA
B u d a p e s t VI.
Benczur u. 43.

JÁRÁSI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR
P á p a
Várkastély

JÁRÁSI KÖNYVTÁR
B i b a r k e r e s z t e s
Dózsa György u. 6.

JÁRÁSI KÖNYVTÁR
E n c s
Rákoczi u. 9.

JÁRÁSI KÖNYVTÁR
J á s z b e r é n y
Lehel Vezér tér 18.

JÁRÁSI KÖNYVTÁR
K ö r m e n d
Vár

JÁRÁSI KÖNYVTÁR
K u n s z e n t m á r t o n
Kossuth L. u. 3.

JÁRÁSI KÖNYVTÁR
L e t e n y e

JÁRÁSI KÖNYVTÁR
S ü m e g
Kulturház

JARASI KÖNYVTAR
S z e n t e s
József A. u. 1.

JÁRÁSI KÖNYVTÁR
Z i r c
Reguly u. 4.

JÁRÁSI KÖNYVTÁR
T a t a
Kossuth L. 10.

KÁBEL- ÉS MŰANYAGGYÁR
MŰSZAKI KÖNYVTÁRA
B u d a p e s t XI.
Fehérvári ut 120.

KŐBÁNYAI TEXTILMŰVEK
MŰSZAKI KÖNYVTÁRA
B u d a p e s t X.
Gyömrői ut 90.

KÖZSÉGI KÖNYVTÁR
D o b o z

KÖZSÉGI KÖNYVTÁR
J á s z á r o k s z á l l á s

KPM VASUTI FŐOSZTÁLY
SZAKKÖNYVTÁRA
B u d a p e s t VI.
Népköztársaság utja 75.

LENIN KOHÁSZATI MŰVEK
KÖNYVTÁRA
M i s k o l c 10.
Pf. 563.

MAGYAR NÉPHADSEREG KPTI. KLUB
KÖNYVTÁRA
B u d a p e s t V.
Veres Pálné u. 1.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI INTÉZETE
B u d a p e s t V.
Szemere u. 10. II. em.

MTA IRODALOMTÖRTÉNETI INT.
DOKUMENTÁCIÓS CSOPORT
B u d a p e s t

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA
B u d a p e s t V.
Akadémia u. 2.

MÁV BPESTI IGAZGATÓSÁG
SZAKSZERVEZETI KÖNYVTÁRA
B u d a p e s t VIII.
Kerepesi ut 3.

MEGYEI KÖNYVTÁR
B é k é s c s a b a II.
Derkovits sor 4-6.

MEGYEI KÖNYVTÁR
B u d a p e s t XII.
Krisztina krt. 2-4.

MEGYEI KÖNYVTÁR
D e b r e c e n
Vörös hadsereg u. 8.

MEGYEI KÖNYVTÁR
E g e r
Kossuth Lajos u. 16.

MEGYEI KÖNYVTÁR
G y ő r
Tolbuchin sétány 1.
Póstafiók 88.

MEGYEI KÖNYVTÁR
H ó d m e z ő v á s á r h e l y
Lenin ut 44.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

MEGYEI KÖNYVTÁR
K a p o s v á r
Dózsa György ut 18.

MEGYEI KÖNYVTÁR
S z é k e s f e h é r v á r
Bartók Béla tér 1.

MEGYEI KÖNYVTÁR
S z o l n o k
Kossuth tér 4.

MEGYEI KÖNYVTÁR
S z o m b a t h e l y I.
Köztársaság tér 15.

MEGYEI KÖNYVTÁR
T a t a b á n y a 3
Népház

MEGYEI KÖNYVTÁR
V e s z p r é m
Lenin liget 5.

MEZŐGAZDASÁGI AKADEMIA
KÖNYVTÁRA
D e b r e c e n
Böszörményi ut 104.

NEHÉZIPARI MŰSZAKI EGYETEM
KÖNYVTÁRA
M i s k o l c
Egyetemváros

NÉPMŰVELÉSI INTÉZET
SZAKKÖNYVTÁRA
B u d a p e s t I.
Corvin tér 8.

ORSZ. MEZŐGAZDASÁGI KÖNYVTÁR ÉS
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
B u d a p e s t I.
Attila ut 93.

ORSZÁGOS MŰSZAKI KÖNYVTÁR
ÉS DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
B u d a p e s t VIII.
Muzeum u. 17.

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
RAKTÁRI OSZTÁLYA
B u d a p e s t VIII.
Muzeum krt. 14.

SZAKSZERVEZETEK MEGYEI TANÁCSÁNAK
KÖNYVTÁRA
B u d a p e s t VIII.
Mező Imre u. 19/a.

SZAKSZERVEZETEK MEGYEI TANÁCSÁNAK
KÖNYVTÁRA
E g e r
Széchényi u. 16.

SZAKSZERVEZETEK MEGYEI TANÁCSÁNAK
KÖNYVTÁRA
D e b r e c e n
Vöröshadsereg u. 49.

SZAKSZERVEZETEK MEGYEI TANÁCSÁNAK
KÖNYVTÁRA
G y ő r
Széchényi tér 7.

SZAKSZERVEZETEK MEGYEI TANÁCSÁNAK
KÖNYVTÁRA
K e c s k e m é t
Rákóczi u. 1.

SZAKSZERVEZETEK MEGYEI TANÁCSÁNAK
KÖNYVTÁRA
S z é k e s f e h é r v á r
Engels F. u. 3.

SZAKSZERVEZETEK MEGYEI TANÁCSÁNAK
KÖNYVTÁRA
S z e k s z á r d
Bajcsy Zs. u. 9.

SZAKSZERVEZETEK MEGYEI TANÁCSÁNAK
KÖNYVTÁRA
S z o m b a t h e l y
Széchényi u. 4/b.

SZAKSZERVEZETEK MEGYEI TANÁCSA
T a t a
Egység u. 9.

SZAKSZERVEZETEK MEGYEI TANÁCSÁNAK
KÖNYVTÁRA
V e s z p r é m
Lenin liget 3.

SZOT KÖZPONTI ISKOLA KÖNYVTÁRA
B u d a p e s t II.
Tárogató u. 2–4.

SZENT BENEDEKREND KÖZPONTI
KÖNYVTÁRA
P a n n o n h a l m a

TANITÓKÉPZŐ KÖNYVTÁRA
S z o m b a t h e l y

VÁROSI SOMOGYI KÖNYVTÁR
S z e g e d
Kulturpalota
postafiók 441.

KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI
SZAKKÖNYVTÁR
Budapest VIII.
Muzeum u. 3.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban

Lapunk 1963. évi utolsó
6-ik száma
1964. február elején jelenik meg

Azoknak, akik 1963. évre előfizettek a Könyvtári Figyelőre 1964-ben is küldjük a lapot. Kérjük, hogy a 6. számhoz mellékelt csekklapon az évi előfizetési dijat, 40.- Ft-ot küldjék el. Ha az előfizetést nem kivánják meghosszabbitani 1964. évre, kérjük, hogy ezt közöljék velünk.

Uj előfizetők jelentkezését levélben kérjük. Cimünk:

KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI ÉS MÓDSZERTANI KÖZPONT
BUDAPEST VIII.
Muzeum u. 3.

KÖNYVTÁRI FIGYELŐ. 9. évf. 1963. 5. sz. Kiadja a Könyvtártudományi és Módszertani Központ. F.k.: Barabási Rezső. Szerkeszti Bóday Pál. 1963. december 10. Példányszám: 650. Terjedelem: 4,5 A5 iv. Készült a KMK sokszorositójában (Bp. VIII. Muzeum u. 3.) F.v.: Vermes Lászlóné.

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban 2016-ban